Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛЮТОГО 1977 6 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 25, 1977 No. 44. VOL. LXXXIV.

ЛЮДСЬКІ ПРАВА В ЦІЛОМУ СВІТІ ТА ПРОВІДНА РОЛЯ АМЕРИКИ В ЇХ ОБОРОНІ БУЛИ ОДНОЮ З ГОЛОВНИХ ТЕМ ДРУГОЇ ПРЕСОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРЕЗ. КАРТЕРА

КРІМ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ, ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ГОВОРИВ ПРО СПРАВИ БЮДЖЕТУ, ОБОРОНИ, РОЗВІДКИ ТА ІНШІ

Вашінгтон. — „Я думаю, що всі ми повинні зайняти становище в нашій власній державі та між нашими приятелями і союзниками, між нашими потенційними противниками, що людські права — це справа, за яку ми повинні перебрати головну провідну відповідальність. І я дав ясно до зрозуміння Совєтському Союзові та іншим державам Східньоевропейської спільноти, що я не стараюся розпочинати однобічну критику проти них, але стараюся встановити стандарт в нашій власній країні та стараюся довести до того, щоб моє зацікавлення здобуло висловлення по цілому світі, а не було спрямоване проти якоїсь одної держави" — заявив президент Джіммі Картер під час його другої формальної пресової конференції за час його президентури, яка відбулася тут в середу, 23-го лютого, і була передавана на телебаченні та по радіо. Відповідаючи на запити кореспондентів, Президент також сказав, що Америка „має відповідальність і легальне право" висловлювати своє обурення з приводу порушення людських прав, не зважаючи на те, в якій країні ці порушення відбуваються, бо Гельсінкське домовлення, підписане ЗСА, запевняє, що ці права будуть шановані.

Президент Джіммі Картер (внизу зправа) між кореспондентами після пресової конференції.

Під час пресової конференції президент Картер кілька разів підкреслював, що ніколи не мав на меті „вирізнювати Совєтський Союз" як єдину країну, в якій порушують людські права, і додав, що сам вже висловлював стурбовання станом людських прав в африканській країні Уганді, Південній Кореї, Кубі, в країнах Південної Америки та в інших державах і далі буде висловлювати своє стурбовання. Він заявив, що „по цілому світі відчувається рух зацікавлення людськими правами" та зацікавлення питанням: яке становище в тій справі займе уряд вільної Америки.

Хоча Президент під час пресконференції відповів на ряд інших питань, зв'язаних із закордонною і внутрішньою політикою ЗСА, то ще раз повернувся до питання людських прав, коли сказав, що можливість встановлення „нормальних відносин" між ЗСА та комуністичною Кубою до великої міри залежатиме від того, чи Гавана докаже, що готова привернути своїм громадянам підставові людські права, звільнити політичних в'язнів і припинити такі „закордонні авантюри", як в Анголі. Президент Картер висловив готовість переговорювати питання відновлення зв'язків з кубинськими лідерами.

В той самий час, коли президент Картер відповідав на питання на цій пресовій конференції, перед Комісією ЗСА для Справ Европейської Безпеки і Співробітництва, яка складається з членів обох Палат Конґресу і представників уряду та яка має за завдання наглядати над додержанням Гельсінкської угоди, свідчив колишній совєтський дисидент Владімір Буковський, виміняний недавно за лідера компартії Чіле, Луїса Корваляна. Буковський закликав Захід зайняти „гостре, наполегливе і тривке становище", щоб змусити Совєтський Союз шанувати людські права і „визнати політичну дійсність". Наступного тижня Буковський має в Білому Домі зустрінутися з президентом Картером та віцепрезидентом Волтером Мондейлом.

Протягом пресконференції Президент повідомив, що незабаром буде створений окремий Департамент для справ енергії та що до 20-го травня Білий Дім представить свій „всеохоплюючий енергетичний плян". Дальше Президент заявив, що хоча старався зменшити оборонний бюджет на 5-7 більйонів долярів, позбуваючись „неефективних і непотрібних програм", то йому покищо в цьому не пощастило, з уваги на інфляцію та можливу небезпеку для ЗСА з боку інших країн. Президент сказав, що в майбутньому таки старатиметься зменшити оборонний бюджет, але відмовився подати точні цифри можливого зменшення. Він теж відмовився коментувати специфічні закиди, що Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) платила великі суми грошей багатьом лідерам чужих держав, але сказав, що переглянув найсерйозніші із закидів і „не знайшов нічого нелегального та невідповідного", додаючи, що його уряд прикладе всіх зусиль, щоб не допустити до надужиття повновластей розвідчими чинниками, але рівнож не плянує зменшити ефективности розвідчих агенцій, бо вони конечні для безпеки ЗСА.

Президент Картер повідомив, що вже передав Конґресові плян реорганізації виконавчої частини федерального уряду, щоб запевнити більш ефективну діяльність, та що не старатиметься встановляти примусових обмежень на підвишки в цінах і заробітних платнях, а старатиметься здобути добровільну співпрацю працедавців і робітничих спілок для дальшої боротьби з можливими причинниками інфляції.

Відповідаючи на запит в справі закордонної політики ЗСА, Президент сказав, що Америка „не може накидати своєї волі другим народам", але старатиметься допомогти встановити мир в усіх частинах світу, якщо такої допомоги бажатимуть інші держави. Він позитивно оцінив недавню поїздку державного секретаря Сайруса Венса на Близький Схід і поінформував, що він, президент Картер, перед кінцем травня відбуде наради з лідерами Ізраїля, Єгипту, Сирії, Йорданії та Савдійської Арабії. Президент висловив готовість його уряду допомогти в переговорах між Туреччиною та Грецією відносно конфлікту на Кипрі, як теж готовість допомогти в полагодженні конфліктів у південній частині Африки. Щодо Канади, президент Картер волів би, щоб Квебек не відокремлювався в самостійну державу, але підкреслив, що цю справу розв'яже населення Канади, а не Америка.

Сенатська комісія підтримала номінацію адмірала Турнера

Вашінгто. — В середу, 23-го лютого, Сенатська комісія для справ розвідки одноголосно підтримала номінацію адмірала Стенсфілда Турнера, дотеперішнього командира збройних сил НАТО в південній Европі і спеціяліста в ділянці фльоти Совєтського Союзу, на два пости: директора Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей) і на пост координатора діяльности всіх розвідчих агенцій ЗСА. Якщо цілий Сенат затвердить номінацію адм. Турнера, то він зможе задержати свою військову рангу — повідомив голова Комісії для справ розвідки, сенатор Деніел Інує з Гаваїв.

Адм. Стенсфілд Турнер

Президент Картер найменував Турнера на два згадані пости після того, як його перший номінат на голову розвідчого сектора, Теодор Соренсен, колишній дорадник президента Джона Кеннеді, сам відкликав свою кандидатуру з уваги на опозицію в Сенаті.

Атака „Правди" на Садата викликала єгипетську реакцію

Каїр. — Атака московської „Правда", яка є органом ЦК КПСС, на президента Єгипту Анвара ель Садата викликала сильну реакцію єгипетської преси. Моуса Сабрі, головний редактор урядової газети „Аль Акбар", заявляє, що стаття в „Правді", надрукована у виданні з 19-го лютого ц.р., переповнена видумками і образливими інсинуаціями на адресу президента Садата і єгипетського уряду. Вона вказує на виразну інтенцію совєтського імперіялізму. Стаття в „Правді" критикує спогади президента Садата, які появилися недавно в місячному журналі „Октобер". „Правда" обвинувачує єгипетського призидента в поширюванні „неправди, образ і перекручень" про Совєтський Союз та його ролю в Єгипті і на Близькому Сході. Дипломатичні джерела в Каїрі стверджують, що особисті атаки Москви на президента Садата треба розцінювати, як розчарування Совєтського Союзу розвитком подій на Близькому Сході і як пімсту за те, що Садат ігнорує Кремль у підготовці до женевської конференції. Тому що Совєтський Союз ніколи досі не атакував Садата з такою силою, то загально припускають, що тепер може розпочатися тиск на Єгипет, бо совєти вже віддавна приглядаються до його антисовєтської діяльности і, згідно з їхнім твердженням, „розтрачування тих соціяльно-господарських здобутків, які були створені колишнім президентом Нассером". На їхню думку, Садат відкрив шляхи для західнього капіталу, позбуваючись при тому усіх дорадників СССР та інших комуністичних країн. Можливо, що СССР захоче використати теперішні економічні трудноці в Єгипті, щоб посилити діяльність опозиційних груп проти уряду. Взагалі, заявляє редактор газети „Аль Акбар", „совєти трактують Єгипет так, якби ми були нацією третьої кляси". Садат особисто не зайняв покищо жадного становища до інсинуацій в „Правді".

Франція викинула ще одного совєтського шпигуна

Париж. — Ройтер інформує, що французький уряд наказав покинути країну совєтському дипломатові Владімірові Рибаченкові, який, згідно з інформаціями французької розвідки, займався індустріяльним шпигунством. Рибаченко зокрема цікавився компюторською системою і новими технологічними винаходами у тій ділянці. Французька розвідка переловила Рибаченка, як він одержував документи про нову компюторську систему, і міністерство закордонних справ наказало йому покинути країну на протязі 48 годин. Рибаченко, який працював в науковій комісії ЮНЕСКО, був уже третім з черги совєтським „дипломатом" викиненим з Франції на протязі одного року. Раніше французький уряд викинув був іншого совєтського „дипломата" Міхаїла Солов'йова, що подібно як Рибаченко займався індустріяльним шпигунством

В. БУКОВСЬКИЙ У СВОЇХ СВІДЧЕННЯХ ПЕРЕД КОНҐРЕСОВОЮ КОМІСІЄЮ ПРИСВЯТИВ БАГАТО УВАГИ УКРАЇНСЬКИМ ЗМАГАННЯМ ТА УКРАЇНСЬКИМ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ

Вашінгтон (УІС „Смолоскип"). — В середу, 23-го лютого, в Конґресі ЗСА Комісія безпеки і співпраці в Европі почала переслуханя і серед перших свідків був російський дисидент Володимир Буковський, якого Москва недавно звільнила дорогою виміни за чілійського комуніста Люїса Корваляна.

Владімір Буковський

В своєму свідченні Буковський говорив про порушування людських прав в СССР, звертаючи окрему увагу на національне питання. Він сказав, що впродовж десятиліть існування совєтського режиму підписано чимало міжнародних договорів з участю СССР про пошанування людських прав.

Останнім з цих договорів був Заключний Акт в справі европейської безпеки і співпраці в Гельсінках, який зобов'язував країни, що його підписали, шанувати права своїх громадян. Але із самого початку, — твердив Буковський, — СССР не мав заміру дотримуватися цієї частини договору, виправдуючи це своїми суверенними прероґативами. Як перший приклад несумісности совєтськими законами і міжнародними угодами, Буковський вказав на статтю карного кодексу російської та інших республік, в якій говориться, що громадянин СССР, який намагається втекти або відмовляється повернутися до СССР, є зрадником на рівні дезертира, що переходить на бік ворога.

„Кількадесять моїх колеґ-в'язнів далі перебувають в совєтських в'язницях і концтаборах тільки тому, що вони пробували втекти з СССР", — заявив Буковський, подаючи як приклад українського політв'язня Василя Федоренка, якого засуджено на 15 років ув'язнення за спробу перейти кордон до Чехо-Словаччини. Федоренко тепер перебуває у Владимірській в'язниці під особливим режимом, де більше як рік проводить голодівку на знак протесту проти його незаконного засуду.

Буковський в дальшому сказав, що „з цією статтею карного кодексу будь-які намагання представників різних народів СССР здійснити або тільки обговорювати їхнє право на національне самовизначення, ґарантоване совєтською конституцією, також уважається зрадою. Я можу посвідчити, що у в'язницях і концтаборах далі перебуває кількасот осіб засуджених після Другої світової війни за участь в національно-визвольних рухах в Україні та в Балтійських країнах. В 1960-их і 1970-их роках кількадесять осіб засуджено за т. зв. „буржуазний націоналізм", тобто за участь в дискусіях про перспективи національного самовизначення, або тільки культурного відродження свого народу. З огляду на обмежений час я не можу їх всіх тут назвати поіменно. Я назву тільки тих, яких засудили кількакратно за „буржуазний націоналізм" і які тепер

(Закінчення на стор. 7-ій)

Ніна Караванська закликає до оборони проф. Орлова

Вашінгтон. (УІС „Смолоскип"). — У своїй телефонічній розмові з представником Вашінгтонської Української групи сприяння Гельсінкським угодам в Україні Ніна Строката-Караванська, член аналогічної групи в Києві, передала такий заклик до американських мікробіологів:

До всіх членів Американської Асоціяції Мікробіологів.
Український мікробіолог Ніна Строката-Караванська.

Вельмишановні Колеги!
Мій погляд на відповідальність вченого в сучасному світі змушує мене звернутися до Вас у ЗСА підносити свій голос на захист тих вчених, які стають жертвами тоталітарних режимів. Таких жертв на моїй батьківщині завжди чимало. Сьогодні влада вже зазіхає на тих, що наважуються обстоювати гуманітарні принципи Гельсінкських угод. Саме за таку життєву позицію заарештовано проф. Юрія Орлова. Член-кореспондент Академії Наук, професор фізики Юрій Орлов один з найважливіших вчених країни.

Колеги! Уявіть собі загратованого вченого! Уявіть собі, що за переконання переслідуваний не проф. Орлов, а будь-хто з Вас. Чи зможете, уявивши таке, лишитися байдужими. Якщо не зможете, починаймо разом боронити проф. Орлова.

З району примусового поселення —

Ніна Строката-Караванська

17-го лютого 1977 року

Конфлікт Амальрика з французькою поліцією

Париж. — Асошієйтет Пресс інформує, що французька поліція перешкодила в демонстрації, яку влаштував біля президентської палати в Парижі відомий совєтський письменник-дисидент Андрей Д. Амальрик. Втручання поліції спровокувало письменника до заяви, що, мовляв, французька поліція „цілком подібна" до совєтської політичної поліції. Протестна акція Амальрика була умотивована тим, що президент Франції Валери Жіскар д'Естен відмовився прийняти його на послуханні на початку цього тижня. Амальрик не бажав зустрінутись з іншим запропонованим представником уряду, а в інтерв'ю з кореспондентом паризької газети назвав президента Франції „троянським конем" Совєтського Союзу на Заході. Після перешкоди в демонстрації, Амальрик проголосив 12 годинний голодуючий страйк. Як тільки письменник появився під президентською палатою о год. 10-й рано, поліція відібрала від нього транспарент і передержала Амальрика одну годину на поліційній станції. Після звільнення він знову повернувся на місце демонстрації, але кілька поліцистів силою віліпхало його 50 ярдів назад від головного входу.

Амальрик, який емігрував з СССР в 1975 р. на Захід, прийшов на демонстрацію з транспарентом, на якому була виписана вимога додержуватись Гельсінкської Декляраціï. Демонстрант вимагав звільнення останньо арештованих органами КҐБ чотирьох совєтських дисидентів, які належали до Комітету нагляду за виконанням Гельсінкської домовлености. Речник президентської палати заявив опісля, що утікач, подібний до Амальрика, має право вільно висловлювати свою опінію у Франції, але немає права визначувати дати його особистої зустрічі з президентом держави з власної ініціятиви.

Після цього випадку Амальрик заявив, що він має замір поїхати тепер до Бонну і зустрінутись там з канцлером Західньої Німеччини Гельмутом Шмідтом. Але співробітники канцлера заявили, що Шмідт [illegible] мовиться від зустрічі з письменником.

Людмила Алєксєєва прибула до Відня

Відень, Австрія. — Людмила Алексєєва, відома російська активістка в дисидентському русі, прибула 22-го лютого ц. р. до Австрії з Совєтського Союзу і висловила думку, що вона, її чоловік і син бажали б пересилитись до З'єдинаних Стейтів Америки. По фаху Алексєєва археолог. Вона, як відомо, допомагала організувати в Москві Комітет нагляду над виконанням Гельсінкської Угоди і є близькою приятелькою недавно заарештованого в Москві А. Ґінсбурга. Алексєєва виїхала з Совєтського Союзу на ізраїльську візу, хоч вона не є жидівської національности.

МИКОЛА РУДЕНКО — ДАВНЯ ЖЕРТВА, НОВИЙ СИМВОЛ

У надрукованому в „Свободі" з 8-го січня ц. р. повідомленні Української Інформаційної Служби „Смолоскип" вперше подано вістку про створення в Києві в листопаді минулого 1976-го року Української Громадської Групи для сприяння виконанню постанов Гельсінкських Угод в Україні, та що цю групу, яка складається з відомих інтелектуалістів, очолив письменник Микола Руденко. Того ж дня опубліковано в „Свободі" першу Деклярацію цієї Групи та згадано про перше її Меморандум, яке опісля, старанням створеної у Вашінґтоні подібної Української Групи сприяння виконанню Гельсінкських Домовлень в Україні, видано коштом УНСоюзу в українській та англійській мовах і це видання масово поширив та

Микола Руденко

дальше поширює УККА. Незабаром, 7-го лютого ц. р., Ройтер та інші міжнародно пресові аґентства повідомили про те, що агенти КҐБ, після домашніх трусів та інших шиканів, заарештували Миколу Руденка та Олексія Тихого, іншого члена Київської Групи. Від того часу ім'я Руденка згадується у багатьох нагодах в міжнародній пресі, в урядах і парляментах багатьох держав, і він, Руденко, побіч Валентина Мороза, Чорновола, Караванського, Шухевича та інших відомих українських політв'язнів у Совєтському Союзі, став символом українських оборонців людських і національних прав українського народу та рівночасно українських жертв совєтських гнобителів.

Для познайомлення читачів з Миколою Руденком подаємо за журналом „Молода Україна" / Торонто, січень 1977/ його короткі життєписні дані:

Микола Руденко нар. 1920 р. в с. Юр'ївці Луганської обл. в родині шахтаря. Письменник майже не пам'ятає батька — він загинув на шахті, коли хлопцеві було шість років. Виростав з сестрою й матір'ю, що жила на скромну пенсію. По закінченні середньої школи 1939 року Руденко вчився на філологічному факультеті Київського університету. Всю 2-гу світову війну перебував на фронті, брав участь в обороні Ленінграду. Після тяжкого поранення понад рік лікувався, потім знову повернувся на фронт. По війні працював редактором відділу поезії у видавництві „Радянський письменник", з 1947 р. до 1950 р. — відповідальним редактором журналу „Дніпро".

Перша книга віршів „З

(Закінчення на стор. 8-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Бюджет Картера

Протягом цілої передвиборчої кампанії і в своїй Інавгураційній промові президент Джіммі Картер заявляв, що старатиметься зліквідувати марнотратні видатки федерального уряду, включно з ,,неефективними і непотрібними'' програмами Департаменту оборони, зазначуючи, що на тому не потерпить оборонна спроможність ЗСА, а натомість скористають найбідніші прошарки американського суспільства. Ще тільки місяць тому Президент твердив, що старатиметься обмежити видатки федерального уряду, щоб не спричинити нової інфляції в країні.

Однак виглядає, що президент Картер ,,забув'' багато дечого із своїх обіцянок, бо представлені ним Конгресові зміни відносно державного бюджету на фіскальний рік 1978, який розпочнеться 1-го жовтня цього року, хоча пропонують деякі потрібні видатки, то містять і ряд марнотратних пропозицій, як також неоправдано передбачують зменшення у видатках на оборонні цілі країни.

Очевидно, що заслуговують на схвалення такі пропозиції, як, наприклад, збільшити видатки на шкільництво, медичну опіку, розбудову мешканевих домів і засобів масової транспортації, як рівнож Конгрес повинен підтримати пропозицію Президента відносно призначення фондів на відновлення занедбаних частин великих міст. Правильною і навіть конечною є пропозиція президента Картера, щоб була встановлена урядова контроля над підвишками медичної опіки в усіх шпиталях країни, точніше, щоб була встановлена верхня межа на такі підвишки.

Однак у своїм бюджетовім посланні до Конгресу президент Картер також помістив деякі пропозиції, які не цілком виправдані потребами часу.

До таких пропозицій належить заклик встановити федеральні програми масового затруднення для поборювання досить високого рівня безробіття. Економісти вважають, що такі програми не тільки дуже коштовні, але і неефективні, бо великі суми грошей підуть на оплачування новостворених бюрократій, замість на допомогу самим безробітним. Замість тих урядових програм масового затруднення, знавці рекомендують такі заходи, як збільшення податкових кредитів, які заохотили б власників приватних фабрик і корпорацій збільшити свою продукцію і разом з тим прийняти на працю більшу кількість людей.

Неефективні і непотрібні пропозиції в бюджеті президента Картера можуть причинитися до нової інфляції, бо Президент в посланні до Конгресу зазначив, що видатки уряду в наступному фіскальному році будуть на 19.4 більйона долярів більші, ніж пропонував президент Джералд Форд, та державний дефіцит зросте до 57.7 більйона долярів.

Може найменш обдуманою пропозицією є те, що президент Картер хоче, щоб видатки на оборонні цілі виносили 120.3 більйона долярів, замість запропонованих його попередником 123.1 більйона долярів, тобто на 2.75 більйона долярів менше. В обличчі всезростаючої військової сили Совєтського Союзу такі зменшення в оборонному бюджеті ЗСА можуть спричинити поважну загрозу для безпеки Америки та цілого вільного світу.

Посилена увага до видань російських творів в Україні

Київська ,,Літературна Україна'' інформує, що на протязі 1975-1976 рр. видавництва України випустили 219 окремих книжок і збірників творів літератур народів СССР загальним тиражем 20 мільйонів примірників. ,,Багатонаціональна сім'я радянських літератур розвивається і міцніє в єдиному могутньому потоці, тісному взаємозв'язку''. Над ,,животворним словом мистецтва'' дискутовано на засіданні Комісії Спілки письменників України і в продовженні розмови про видання ,,братніх літератур'' займав слово головний редактор Головної редколегії мистецької дитячої літератури і видань мистецтва Держкомвидаву УССР Т.Сергійчук, заявляючи, що ,,посилилась увага до випусків творів російських письменників на Україні і мовою оригіналу''. Тільки видавництва в обласних центрах у 1975-1976рр. випустили 21 таких книг загальним тиражем 2 млн.350 тисяч примірників.

НАРАДИ УККА В ЧІКАҐО

Чікаго(М.П.) За ініціятивою Екзекутиви УККА в днях 11, 12, і 13 лютого ц.р. відбулися тут дуже корисні зустрічі, наради і конференції. З одного боку дуже численна й компетентна делеґація в складі: Й.Лисогір — екзекутивний віце президент УККА, В. Мазур — віце президент, І. Білинський — секретар, І. Базарко — адміністративний директор УККА, У. Дячук — касир, І.Олексин — передбачений екзекутивний віце президент в наступному діловому році, Любослава Шандра (в заступстві), Лев Футала і Дмитро Григорчук — члени Екзекутиви, Володимир Нестерчук — член Контрольної комісії, Омелян Плешкевич, Михайло Панасюк, Ананій Никончук, Богдан Казанівський — члени Крайової Ради. З другого боку така сама численна і компетентна участь відповідних представників у всіх зустрічах поставили ці наради на високий і конструктивний рівень. Всі ці дні тут повністю панувала атмосфера доброї волі і ще кращого поставлення та розбудови праці централі Українців в ЗСА, Українського Конгресового Комітету Америки.

Конференція з представниками УЛТПА

Зустріч представників Екзекутиви УККА з членами спеціяльної комісії Головної Управи УЛТПА для розгляду проблем, зв'язаних із XII Конгресом Українців в Америці, відбулася у п'ятницю, 11-го лютого, в годині 7:00 вечора, в приміщенні Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч''. Ціллю її було полагодити непорозуміння, що виникли в ході нарад, а зокрема при закінченні XII Конгресу.

Конференцію відкрив і нею проводив екзекутивний віце президент УККА Йосип Лисогір. Делеґацію комісії УЛТПА очолював Голова УЛТПА д-р Ахіль Хрептовський, який підкреслив у своєму привітальному слові, що УЛТПА було і є в системі УККА і, бажаючи бачити працю УККА якнайуспішнішою, хоче причинитися своїми порадами і співпрацею до здійснення намічених цілей.

Після з'ясування речником комісії д-ром Степаном Ворохом причин невдоволення делеґатів УЛТПА деякими подіями, що мали місце на XII Конгресі Українців в Америці, а теж висловленні пропозицій комісії щодо методів і плянів праці УККА в майбутньому, переведено дискусію, в якій члени Екзекутиви УККА дали вичерпні вияснення і відповіді на порушені речником комісії УЛТПА питання.

У висліді дискусії узгіднено не повертатися до непорозумінь минулого, але спільно працювати для кращого майбутнього української спільноти і в цьому дусі схвалено таку заяву:

КОМУНІКАТ

Дня 11-го лютого 1977 року відбулись у Чікаго, в приміщенні Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч'', наради між членами керівних органів УККА та членами спеціяльної комісії Головної Управи Українського Лікарського Товариства Північної Америки для розгляду проблем, зв'язаних із XII Конґресом Українців в Америці.

Після вичерпної дискусії над проблемами, що торкалися справ XII Конгресу УККА та скріплення організованого життя Українців у ЗСА в системі УККА, зокрема збереження української національної субстанції, для важливих і відповідальних завдань у допомозі визвольній боротьбі українського народу вирішено передати узгіднені проблеми на остаточне схвалення своїм керівним органам.

Представники УЛТПА заявили, що їхні зобов'язання торкаються формально Конференції Українських Професійних Товариств і Загального Збору УЛТПА.

У висліді позитивних нарад та стверджень членів керівних органів УККА, Головна Управа УЛТПА заявляє дальшу підтримку й активну участь у праці керівних органів УККА...

Учасниками нарад були: від керівних органів УККА: Йосип Лисогір, Володимир Мазур, Ігнат Білинський, Іван Базарко, Уляна Дячук, Дмитро Григорчук, Омелян Плешкевич, Богдан Казанівський, Михайло Панасюк і Любослава Шандра; від спеціяльної комісії Головної Управи УЛТПА: Ахіль Хрептовський, Степан Ворох, Василь Трухлий, Олег Волянський, Пилип Демус і Мирослав Коленський; від Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч'' — господар зустрічі Роман Мицик.

Наради з представниками Відділів УККА

В суботу, 12-го лютого 1977 року, о годині 11-ій, розпочалася конференція Середньо-Західніх Відділів УККА. Господарем був місцевий Відділ УККА, від імени якого відкрив конференцію заступник голови адв.Юліян Е. Куляс, який, привітавши приявних, передав ведення нарадами п. Йосипові Лисогорові. Крім численної делеґації Управи Відділу УККА в Чікаго в конференції взяли участь: Василь Ліщинецький — Клівленд; Нестор Щербій і адв. І.Ґруник — Детройт; Богдан Тишинський — Мілвоки; Любомир Кузик — Висконсин Деллс; Степан Пилипчак, Микола Возняк і Осип Яуцик — Геммонд, Індіяна; Богдан Дейчаківський — Лорейн,

(Закінчення на стор. 6-ій)

ЛЮДОНЕНАВИСНИЦЬКА ІМПЕРІЯ

(2)

У характеристиці, яку я одержав при звільненні, є такі рядки:,,...до 1956 року систематично дозволяв випадки порушення усталених порядків, за що неодноразово підпадав дисциплінарним покаранням.

З 1956 року Грицяк свою поведінку змінив у додатній бік. Працював на різних роботах, до праці ставився добросовісно (сумлінно)''.

Інший документ — мій атестат про середню освіту, якого я одержав у 1961 році.

Коли зіставити наведені документи із статтею Колодяжного, то виявляється таке: в 1961 році я закінчив середню школу, а ще до 1956 року відплачувався за неї систематичним порушенням встановленого режиму та злісними наклепами на радянський лад. Брав, як то кажуть, напеpед! А до того я ніколи не порушував режиму, тільки повставав проти цього; я ніколи не зводив наклепів, тільки протестував. Для ілюстрації подаю уривок з мого листа-протесту, адресованого Центральному Комітетові КПРС від 1.XI.. 1961р.

,,З огляду на те, що з липня місяця 1953 року на мене звалюються репресії за репресіями із-за моєї участи в страйку ув'язнених міста Норильська і що органи держбезпеки ще досі зображують події Норильська в брехливому насвітленні, клясифікуючи їх як антисовєтські виступи, — я вирішив написати в ЦК КПСС лист протесту проти подібних дій КҐБ.

Опишу коротко справжні причини і характер подій, які мали місце в Норильську в 1953 році. Тепер вже нема потреби доводити, що масові арешти, які відбувалися у нашій країні за життя Сталіна, були нічим не оправдані й невмотивовані і що методи переведення слідства були незаконні й нелюдські, — все це було відзначено Пленумами й З'їздами КПСС. Про це варт згадати лише тому, що власне ці злочинні методи арештів і слідств були першими ланками в безкрайому ланцюгові порушень соціялістичної законности й моралі. Наступними ланками в цім ланцюзі були воєнні трибунали і так звані особливі совіщання (ОСО - особое совещание) при МДБ СССР, які ,,судили'' людей скрито від народу, при закритих дверях і навіть заочно.

Народ нічого не знав про засуджених за політичними мотивами; не було нічого відомо про цю категорію людей і органам народної репрезентації — Радам Депутатів Трудящих. Не знали нічого про причини арешту і про долю засудженого навіть його рідні. В них тільки конфіскували майно і казали: ваш чоловік, син або брат — ворог народу. Якщо ви не відречетеся від нього — будете звільнені з праці й вивезені на Сибір.

Тож принижений, ображений у своїй людській гідності, позбавлений свободи, майна, рідних, знайомих, охоплений почуттям пригнічення й приречености — засуджений був висланий у далекі райони СССР, у т.зв. ІТЛ, де на нього з новою силою валилася потворна машина придушування особистости і де вічними й незмінними супутниками в'язня були: сувора ізоляція від всіх, принижування (людської) гідности, зневаги, биття, голод, холод, непосильна праця, розстріли. Слід підкреслити, що ця явна наруга над соціялістичною законністю і над нормами людського співжиття не тільки що не каралася, а, навпаки, найчастіше підтримувалася. Будь-яку спробу протесту розглядали, як антирадянський виступ, і вона спричиняла нові репресії.

У такому безправному положенні перебували в'язні всіх спец-таборів, що розкинуті на велетенській території Сов.Союзу від Мордовії до Камчатки.

Одним з таких таборів був Гірничий табір МВД СССР у м.Норильську на Таймирському півострові, далеко за Полярним колом.

Становище в'язнів у цьому таборі було таким же нестерпним і безнадійним, як і по всіх інших таборах цієї ж категорії. Єдине, що тримало людей на дусі — була віра в перемогу правди і справедливости, без якої було б немислиме і саме існування Совєтської влади. Сваволя, яка панувала у нашій країні в час культу особи і яка найбільш згубно позначилася на долі в'язнів, була тільки тимчасовим викривленням соціялістичного ладу і вічно тривати не могла. Головним винуватцем такого стану люди вважали Сталіна. Багатьох громадян судили за вислови проти Сталіна і за бажання йому якнаскорішої смерти.

В березні місяці 1953 року Сталін умер, але становище ув'язнених не поліпшало, а погіршало. Наведу кілька прикладів:

На весні 1953 року при 5-му таборовому відділі в приспішеному порядку був зорганізований штрафний лагпункт, і вже в травні місяці туди почали звозити ув'язнених з різних відділів Гірничого табору.

Так 23-го травня з 1-го л /о відсилалася група в'язнів на згаданий вище штрафний лаг. пункт. Серед ,,штрафників'' був один віруючий, який нізащо не хотів розлучитися зі своїм товаришем (також віруючим) що лишався в

(Закінчення на стор. 6-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Д-р Данило Богачевський. На возі і під возом. *Спомини галицького адвоката. Українське Видавництво ,,Добра Книжка''. Торонто, 1976, ст. 141. Обгортка: Таня Кравців. Фотографія автора.*

Автор оправдується, чому він, ,,невизначна фігура'', вирішив написати спогади. Зробив це тому, бо на ньому і його однолітках кінчається ,,старий патріярхальний період в нашому житті'', до проводу прийшли нові люди, а не священики, як це було давніше.

Авторів священичий рід мав за собою чотиристалітню традицію.

У спогадах Д.Богачевського(нар. десь коло 1890р., сам він цього не подає!) цікаве те, що він собі пригадує про тодішнє життя священичої родини і те, що він робив як адвокат.

Авторів батько був парохом в селах Стрийщини (Любинці і Побук) та Калущини (Красна і Петринка) і автор подає цікаві згадки про те, як жили тоді наші селяни в цих гірських околицях.

Довше згадує автор і про Академічну гімназію у Львові, в якій він в 1908 році здав матуру. В 1914 році здав третій правничий екзамен у Львові. Тодішня українська молодь працювала, крім в школі, і на національній ниві, як це видко з книжки ,,На возі і під возом''.

Та найцікавіша та частина спогадів, де автор працював як заступник адвоката, або як самостійний адвокат:в Рогатинові, Сокалі і Раві Руській. В цьому місті автор працював від травня 1930-го року до 1944-го року, з перервою під час Першої російсько-комуністичної інвазії.

Автор згадує і про Першу світову війну та про нашу визвольну війну в 1918 до 1920 року.

Д-р Д.Богачевський у своїх ,,Картинах із життя галицького вояка і правника'', як зазначено на твердій обкладинці, не висуває себе на перше місце в своїй книжці, дуже мало пише про свою родину, про свого брата Кир Константина написав коротенько, а інших членів родини лиш згадав. Його спогади написані об'єктивно, їх легко читати, автор має відвагу називати речі по імені, не шукаючи дешевої популярности (згадки про ОУН).

Автор цих рядків кілька разів був свідком подій, про які згадує Д.Богачевський: при самосуді над вбивником отамана УСС Воєвідки в 1920р. в Україні, в Тухолі в таборі полонених УГА та в Сокалі тоді, коли туди приїздив з Америки Кир Константин.

Ще про книжку І.Кедрина ,,Життя — події — люди''.

У ,,Свободі'' з 9-го липня 1976 надрукував я рецензію на вищезгадану книжку, а 21 січня 1977 відбулося обговорення цього твору в домівці Літ.-Мистецького Клюбу в Ню Йорку. Організаторами цього вечора були СУЖА та згаданий клюб.

В програмі мали бути виступи п'ятьох осіб. Після виступів трьох промовців, які доповідали про автора і його книжку (головний промовець говорив 75 мінут!), забрав слово автор книжки, який протягом 40 мінут висмівав і викпивав мене — рецензента його книжки, забуваючи про те, як він сам вихвалив мене у своїй книжці. Він там писав про мене так:

,,Людина хрустального характеру, справжній праведник господній, просто лінійний, правдомовний, ворог будь-якої інтриги чи обмови!''

Ред І.Кедрин бавив присутніх насміхами наді мною, зачинаючи від такої ,,поезії'' в польській мові;

,,Chdzilem po swiece i zbieralem smiecie", і повторяючи десятий раз, що мовляв, ,,не існує ідеального об'єктивізму у насвітлюванні подій і людей". Він постійно підкреслює, що він суб'єктивно писав свою книжку і так само суб'єктивно оцінює мою рецензію. Та біда в тому, що його ,,суб'єктивізм'' деколи переходить у неправду. І так він з досадою гукав, що я в його книжці не знайшов нічого позитивного. Це чиста неправда, бо я вповні погоджуюся з його оцінкою В. Винниченка, як політика. Я двічі називаю його твір ,,цікавою книжкою'', що також треба вважати за позитивне становище, яке напевно причинилося до того, що книжка вже розійшлася в 700 примірниках. Автор забув про те, що в його книзі він сам передбачав ,, помилки фактичного характеру щодо дат, назв і прізвищ'', він був ,,свідомий хиб і недоліків'' в його праці, але коли я в своїй рецензії вказав на деякі недоліки, то він висміяв мою заввагу, що має бути ,,Чап овський'',а не,,Чопівський'', який нагадує відомого Фещенка-Чопівського.

Кедрин неправдиво твердив, що я закидую йому таку помилку, яка є в друкарських помилках. Це викликало сміх в декого з приявних, бо вони не знали, що це Кедринів ,,суб'єктивізм'', цебто неправда.

Та автор не хотів відповідати на мою заввагу в рецензії, що він у вступі виступав проти тих авторів споминів, які розписуються про себе і про свою родину, а сам зробив те саме в своїй книзі. Кедрин піднесеним голосом заявив, що він має право на кількох сторінках згадати

(Закінчення на стор. 5-ій)

Людмила Волянська

НА ПРОСФОРІ У ,,ДРОБИНЄТ''

Кращої назви для ,,молододумкаренят'' за ,,дробинєта'', якщо б хто і хотів, то придумати не можна, — тому ще й через це наш Ікер є ,,неперевершеним'', бо якраз йому належить ця влучна назва для малих і трохи більших хористів і хористок українського дитячого хору ,, Молода Думка'', який в неділю 13-го лютого мав свою Просфору в Ню Йорку; як і кожного року в Різдвяному часі з самого початку свого існування, а цьому вже буде ,,' '' років.

Приглядатися до ,,дробинєт'' зблизька було особливим досвідом, бо досі ми звичайно їх подивляли і їм прислухалися на сцені, де вони були сповнені ,,урочистістю хвилини'' і поводилися зразково. Але з переконанням треба сказати, що наші маленькі і більшенькі співаки так само гарно й слухняно поводяться й тоді, коли не співають, — виспівували вони й на Просфорі прегарно, — але й частуються при повних столах разом з всіма членами своїх родин, враховуючи й майбутніх ,,думкаренят'', їх братиків і сестричок, які ще тим часом (принаймі деякі з них) таки ,,ходять пішки під стіл''.

Атмосфера вкрай переповненої залі була справді святкова і в той сам час домашня, бож і не дивно: на залі були разом три покоління, — а то й чотири! — а гордість зі своїх внуків мали ,,батьки батьків'' більшу, ніж тато і мама з кожного маляти.

Ця Просфора була дійсно родинним святом, на якому ,,не було гостей і господарів'', — як влучно висловився невтомний опікун ,,М. Д.'' Богдан Бідяк, — тому кожна і кожний мав щось доброго додати до цього свята, що й ділось насправді, бо навіть нюйоркські м'ясарні склали щедрі ,,приношенія'' від себе натурою, щоб не лиш дух, а й тіло мало свято цієї Просфори. Тут слід згадати фірму м'ясних виробів Ю. Бачинського і таку ж фірму Я. Куровицького та ,,Броди''. Добродіями ,,Молодої Думки'' є й інші наші установи чи громадяни, які складають грошові пожертви для хору, і про це завжди з признанням пише ,,Бюлетень Молодої Думки'', що виходить неперіодично (досі появилося 17 чисел), починаючи з 1970 року, під редакцією того ж всюдисущого й ініціятивного Опікуна.

Але на Просфорі таки були гості, хоч Богдан Бідяк просив усіх нас, присутніх, чутися як дома, що ми з готовністю й виконували; а гості це були ось які: недавно прибулий з СССР дисидент Андрій Григоренко з дружиною Марією та представниця нюйоркського стейтового ,,Консіл он ди Арт'' панна Марго Ґрін. Треба тут згадати, що ,,Молода Думка'', заінкорпорована і звільнена від податку в Федеральному уряді, дістає тепер помітну грошову допомогу від цього ,,Консіл'', і є познаки, що той стан продовжуватиметься і в майбутньому і існують теж вигляди діставати ,,метчінг фондс''.

Для присутньої і видимо задоволеної Марго Ґрін було виголошене невеличке привітальне слово англійською мовою з поясненнями про наші Різдвяні традиції, як не забуто привітати й п-ва Григоренків, до яких особливо щиро звертався Богдан Бідяк, розповівши зібраним дещо про діяльність і генерала Петра Григоренка і його сина та підкресливши один особливий аспект з виступу Андрія Григоренка в УНДомі в Ню Йорку попереднього тижня. В. Бідяк сказав: ,,Я був на зборах і мені особливо запам'яталося те, коли Андрія Григоренка запитали про сучасний стан релігійности в Україні. Він ілюстрував відповідь прикладом власної родини: ,,Мої мати і батько — сказав Андрій — християни, а я, як вся молодша ґенерація, не мав можности це практикувати, однак, тепер я маю намір стати християнином, бо в релігійній науці бачу справедливість і людяність, чого я не бачив у комунізмі, в системі якого прожив я своє життя'', — ці слова з радістю прийняли присутні кілька сот людей на Просфорі оплесками.

З інших гостей, — багато з них наших чільних громадян, — Опікун і Впорядник ,,М. Думки'' згадав і представив всім ,,одного — за всіх гостей'' лише нашого гумориста, письменника й фельєтоніста, всіма визнаного і любленого Івана Керницького-Ікера, який з тієї зворушливої нагоди прочитав дотепну свою ,,історійку'', що напевно появиться на сторінках ,,Свободи'' для всіх нас великої приємности й повчання.

Але повернімося до ,,думкаренят'' і їх цікавої програми, за якою крилася невсипуща праця багатьох-багатьох батьків, десяти членів Головної Управи ,,М. Д.'', голів батьківських комітетів і їх членства, диригентів кожної філії ,,М. Д.'' і головного диригента, людини, що ,,діє чари'', за чиїмсь влучним висловом, Семена Комірного.

В останньому часі зактивізувалася (до активних п'яти філій ,,М. Д.'' в додатку) філія ,,М. Д.'' в Нюарку, яка налічує біля 60 дітей. Ця Просфора дала нагоду нюаркським молододумкаренятам себе виявити в самостійному виступі-дебюті на терені метрополітального Ню Йорку; вони відспівали дві різдвяні пісні голосно і гарно, — хоч з майже 60-ти хористів могло тут виступити лише 30, — а далі до них приєдналися вже ,,ветерани'' співу, всі малі хористи з усіх філій ,,Молодої Думки'', які чарували нас співом ще чотирьох українських рідних пісень.

Тут скажемо, що новостворена в минулому році філія в Нюарку за старанням п-і Зірки Воронки і Батьківського комітету, нараховує тепер біля 60 дітей. Керує філією диригентка, абсольвентка музичної школи, мгр Марійка Фесьо, акомпаньює — Зірка Боднар.

Ця філія при ,,М. Д.'' вже не ,,наймолодша'', бо в далекому Чікаго засновано ще одну філію цього дитячого хору. Ось що читаємо в листі Галини Грушецької з осени 76 р. про це: ,,Подивляємо вашу відданість цій хоровій праці, що свідчить про вашу велику свідомість важливої мети: затримати і збагатити нашу культуру тепер і на майбутнє. Саме тому, що ми так високо цінимо вашу працю, звертаємось до вас з проханням прийняти й нас, дітей Чікаґської округи, у свої ряди, як філію ,,Молодої Думки''... Наша майбутня диригентка, пані Христина Рушицька, новоприбулий педагог зі Львова, — вона 15 років диригувала дитячими хорами в Україні''.

Нема що й казати, що цей лист був зустрінутий з ентузіязмом, і Чікаґську філію (це переважно діти, згуртовані при православному соборі св. Володимира) — прийнято з розпростертими обіймами, а в серці повно надій, що такі філії, як грибочки по карпатському лісі після дощу, заряснюють по всіх місцевостях української діяспори в світі. Наша пісня... Наша дума...

Підготовляється і спільний великий виступ всієї ,,Молодої Думки'' цього літа у Вашінгтоні при пам'ятникові Пророка України. А ще перед тим, бо 13-го березня, всі філії ,,М. Д.'' — тобто 150 співаків-дітей — запрошені виступити на Шевченківському святі в Ню Йорку. І що ж може бути кращого, як діти в поклоні любови Батькові Тарасові!

На Просфорі крім гарного співу хору була і гра зі співом на бандурах молоденького квартету учнів о. С. К.—Пастухова з Лонг Айленду.
Це троє дітей з однієї родини - вони і думкарі і бандуристи: Мирося Гарматій (провідниця), її брат Борис і сестричка Галя, та теж думкарочка — Ліда Солтис належить до Квартету бандуристів Думки. Виступ вокального теж квартету з філії в Йонкерсі прикрашував забаву, яка розпочалася відразу після вечері й концерту. Дівчатка: Христя Іванів, Маріянна Сенко, Дарія Уздейчук і Ліля Шкафаровська в супроводі оркестри ,,Червона Калина'', що приґравала й до танців загальних, проспівали ,,Ми підем, де трави похилі'', а вже спів і гра оркестрантів тривала до кінця імпрези, вдалої й корисної.

Слід згадати й добрий початок Просфори — виступ 20-ти дітей, згуртованих при 83-му Відділі СУА в Ню Йорку, з різдвяною сценкою ,,Добра Ялинка'', що її написала письменниця Валентина Юрченко. Постава Марти Данилюк, хореографія Дарії Ґензи, декорації Ганнусі Рогожі, музичне оформлення Андрія Закревського і Олександра Маєвського, світляні ефекти Тараса Соробея, строї виконані матерями юних артистів, що їх тут виведемо рядочком; отже ролі виконували: Оля Ґенза, Христя Саляк, Андріяна Роговська, Олег Данилюк, Павлусь Червоняк, Маркіян Дума, Андрійко Оберишин, Христя Пастернак, Мартуся Бехтольд, Ліза

(Закінчення на стор. 6-ій)

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яке відбулося в днях 24-го до 28-го травня 1976 р. на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

(9)

(Продовження зі „Свободи" з 4-го січня 1977)

5. ЗВІТИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Д-РА БОГДАНА ФУТЕЯ

На доручення Екзекутиви я заступав УНСоюз на суспільно-громадських імпрезах великого Клівленду і на Конвенції Братських Організацій стейту Огайо. Рівнож я брав участь у зборах поодиноких Відділів Клівлендської Округи та Окружного Комітету.

На Річних Нарадах УНСоюзу мене сбрано на голову головних радних, а також я працював як член стипендійної, науково-дослідчої та Молодечої Комісії.

На жаль, як голова радних, поза обов'язками Річних Нарад, я не мав жадного доручення від предсідника чи Екзекутиви через цілий рік. Виглядає, що УНСоюз не дотримується своїх традицій.

З моєї громадської діяльности хочу відмітити мою участь як член Президії УККА, як рівнож голова Українських Злучених Організацій, Відділ УККА в Клівленді, вже через три каденції.

На відтинку зовнішнього, або загально американського довкілля, працюю як член Екзекутиви Республіканської партії у повіті Куяго́га в Огайо, як муж довір'я Республіканського Клюбу на Пармі, як екзекутивний директор Організацій Національностей стейту Огайо, і як голова Українського Республіканського Клюбу в Огайо.

ЗАВВАГИ

1. УНСоюз повинен бути триступнева організація: Відділи, Округа і Головний Уряд.

2. Округи повинні принайменше раз у рік відбувати свої наради. Може бути Союзівка для східніх Округ і Клівленд чи Детройт для західніх, або всі разом в одному місці.

3. Курси для секретарів є конечні. Треба провадити їх по Округах, або навіть взявши дві чи три Округи разом. Такі курси для секретарів повинні бути організовані, щоодин або два роки, бо зміняються секретарі, закони чи система праці в УНСоюзі.

4. Управа Округи повинна хоча б бодай два рази до року скликати Окружну нараду, в якій представник Екзекутиви УНСоюзу, має брати участь, щоб поінформувати про цілість праці УНС.

5. Головний Уряд повинен покликати комісію фахівців, щоб докладно переглянути зміни стейтових законів у відношенні до Братських Союзів і в такий спосіб вимипути можливі конфлікти із статутом УНСоюзу.

6. В минулорічному звіті я звертав увагу, що в день Української Державности, 22-го січня, український прапор не маяв на нашому „власному хмаросягу". Цього року це знову повторилося. Чи „УНА Пляза", так як пан предсідник назвав нашу твердиню, не є гідна українського прапору?

Головний радний д-р Богдан Футей в доповненні до свого друкованого звіту сказав наступне: Я свій звіт виготовив на час і всі його отримали та могли прочитати, включно з моїми заввагами. Але я хотів би дещо підкреслити та дещо додати. Це може виглядати на дискусію над звітами, але, я думаю, що для нас, головних радних, тут є місце на те, щоб зайняти до деяких справ становище. Слухаючи звіту головного предсідника, я чомусь сподівався, і це казали теж інші, що ми почуємо загальний плян та певні накреслення, як ми маємо виконувати нашу працю. Очевидно, головний предсідник похвалив деяких референтів, а другі того не заслуговували. І не знати, чому постійно існує така сама проблема з організаційним відділом. Вона була в попередніх роках і є в цьому році, але тепер вже таке саме сталося зі „Свободою".

Головний предсідник Йосип Лисогір: Я протестую. Я вже маю досить цієї демагогії, тому що Ви повинні здавати свій звіт за 1975-ий рік. Це вже найвища пора, щоб звернути Вам увагу на те, що така інтелігентна особа, як Ви, яка не зробила абсолютно нічого для УНСоюзу в Клівленді та на Вашій території, не повинна приходити тут і критикувати когонебудь в нашій установі. Коли я звітую і даю признання одним, а не даю його другим, то це мій звіт. Але Ви не маєте права виступати тут перед нами і витрачати наш час на демагогічні завваги, що я похвалив одних, а не похвалив других. Це ж моя справа і я маю на це право, бо це мій звіт. І я думаю, на милість Бога, коли у Вас залишилось ще трохи розуму, що Ви повинні, і я прошу Вас, приступити до звітування, як належить згідно з парляментарною процедурою.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Ваш виступ є не на місці, пане головний предсіднику.

Головний предсідник Йосип Лисогір: Очевидно, що мій виступ не є на місці.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Все це було не на місці. По перше, ми тепер маємо на порядку нарад звітування про те, що зроблено в минулому році та що рекомендуємо на черговий рік. В цьому часі немає місця на критику других, бо на це ми маємо окрему точку на порядку нарад, а саме питання та дискусію. Тоді зможете всі ставити питання до звітодавців і з ними дискутувати.

Голова Головної Контрольної Комісії мгр Іван Геврик: Я вважаю, що ми маємо тільки здавати звіти з праці за 1975-ий рік, а для рекомендацій ми маємо іншу точку в порядку нарад.

Головний контролер д-р Іван Скальчук: Я маю формальну справу. Я прошу, щоб Ви, як предсідник нарад, уважали та не допускали до того, щоб в такий спосіб ображувано тут головних урядовців. Вони можуть бути правильні, чи неправильні у свому поступованні і Ви їм, так як пану докторові Футеєві, повинні звертати на те увагу. Але я прошу, щоб Ви теж звернули увагу пану головному предсідникові, що він не є правильний.

Головний предсідник Йосип Лисогір: Формальна справа. Я думаю, що пан д-р Скальчук не буде мене вчити, як поступати. Я думаю, що пан д-р Скальчук, як він хоче бути справедливим, як він хоче бути „фейр мен", яким він, я думаю, не є, повинен був звернути увагу на те, що спонукало цілу ту справу. І Ви, пане докторе, не вчіть мене, бо Ви є замолоді ще, щоб мене вчити.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Панове. Прошу вас здавати звіти зі своєї праці та діяльности за 1975 рік.

Головний радний д-р Богдан Футей: Але тут був зроблений мені закид, на який я повинен би відповісти.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Пізніше буде на це місце, а тепер прошу Вас тільки звітувати.

Головний радний д-р Богдан Футей: В моєму звіті, тому що мені передано певні справи з Округи, я думаю, що є тепер на те час, щоб ці завваги тут висловити. Маю рекомендації про секретарів. Ми говоримо тут, що секретарі не мають контактів з членами, то те саме відноситься і до членів Головного Екзекутивного Комітету. Це власне утруднює нам працю. Є брак контактів Головного Екзекутивного Комітету з Відділами, а зокрема з поодинокими Округами. Ми маємо справу з Округою в Клівленді, якій не признано певних дотацій, які їй належаться, тільки через брак одного і пів члена. Я маю зі собою листа від Окружної Управи, що його передала мені Управа на мої руки, і хочу тут його відчитати. „До Екзекутиви УНСоюзу в Джерзі Ситі. День Українського Народного Союзу, який влаштовано в дні 29-го листопада 1975-го року, був морально успішним. Ми здобули за сім місяців найбільше число нових членів. Але матеріяльно був він дефіцитовим. До сьогодні ми винні церкві св. Йосафата за залю, де відбувалась наша імпреза. Загальні Збори, які ми відбули 8-го березня ц.р., доручили Окружній Управі звернутися до Головного Уряду УНСоюзу із проханням, щоб він допоміг нам покрити ці наші зобов'язання". Цього листа я передаю на руки головного секретаря. В минулому році в моєму звіті я згадував про факт, що український національний прапор не був вивішений з нагоди Дня Української Державности 22-го січня на будинку УНСоюзу. Чомусь, не знаю з яких причин і хто якраз був тим інструментом, що цього прапору також цього року не було на Українській Будівлі. Уважаю, що те є першою конечністю, щоб такий прапор маяв на нашому власному хмаросязі, коли ми закликаємо всіх других до того, щоб український прапор маяв не тільки на ратушах міст, але також на наших будинках. Є ще одна заввага до того, що нам утруднює організування нових членів. Це заввага до головного редактора „Свободи". Звертають нам увагу, що ми забагато себе афішуємо в нашій газеті. Цілий час появляються знимки наших урядовців, включно з головними радними. Думаю, що люди мають того вже забагато. Тому стараймося давати знимки других членів і знимки тих, які можуть допомогти нам навіть і пізніше в організуванні нових членів. Я маю ще ряд інших завваг. Але, тому щоб не загострювати ситуації, бо вона чомусь вже є гостра, я відкладаю це на пізніше. Але є ще одна справа, остання, про яку я мушу тут згадати: Я читав список тих всіх головних урядовців які зорганізували нових членів, але, як бачу, наш головний предсідник не зорганізував ані одного члена.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Пані і Панове! Я, як предсідник нарад, перепрошую кожного з вас, що я допустив до останньої гострої виміни слів, бо моїм обов'язком було в першу чергу звернути увагу д-рові Футеєві, щоб він припинив в тому часі свою критику других членів Головного Уряду. Це сталося так нагло, що я не мав часу встати і перервати його слово. Тому прошу прийняти моє вибачення. А тепер звертаюся до вас усіх: Здавайте нам звіти з вашої діяльности за 1975-ий рік. Обмежуйте себе до того, що ви самі зробили в 1975-ому році. Як поглянете на порядок нарад, то це є власне те, що ви маєте робити. Не критикуйте других у звітах, не говоріть, що мала зробити невістка, а скажіть нам, що ви самі зробили. Тепер попрошу до звіту головного радного професора Тараса Шмагалу.

MAY 1976 ANNUAL REPORT TARAS G. SZMAGALA — SUPREME ADVISOR UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

This report covers my 10th year as Supreme Advisor of the Ukrainian National Association.

My activities, accomplishments, views and opinions, as in my past reports, are presented in three general categories:

A. Activity for the Ukrainian National Association

B. Activity in the Ukrainian and American Community

C. Comments and Suggestions

A. Activity for the Ukrainian National Association

1. National Fraternal Congress.
2. Ohio Fraternal Congress.
3. Annual & Organizational Meetings — Cleveland District, Cleveland, Ohio.
4. Annual Meeting of the Supreme Assembly — Soyuzivka.
5. Member of the U.N.A. Building Committee and U.N.A. Urban Renewal Corporation.
6. Contacts with various fraternalists.

B. Activity in the Ukrainian and American Community:

Because I believe members of the Supreme Assembly should be engaged in civic endeavors in the American as well as the Ukrainian community, I was active in the following:

1. National Co-Chairman — Republican Heritage Groups Council.
2. National President of the Ukrainian-American Republican Federation.
3. Member of Rule 29 Committee, Republican National Committee.
4. Vice-Chairman, Cuyahoga County Republican Committee.
5. Ohio State Chairman, Ohio Republican Nationalities Council.
6. Vice-Chairman, Cleveland Selfreliance Credit Union.
7. Executive Committee — United Ukrainian Organization of Greater Cleveland.

C. Comments and Suggestions

As I have stated in the past, I feel that it is important that each Supreme Advisor participate in the policy making and direction of the Association. This I have always done and, by my remarks in the following section, I will again attempt to do so.

1. Development of New Financial Programs

As in past years, I will again comment on the need for cooperation of all Ukrainian financial institutions and the development of new programs by these institutions.

It is indeed unfortunate that some legal questions prevented the Ukrainian credit unions from giving us a mortgage on our new building. The fact that some individual unions have committed up to $1,000,000.00 in assets to such an investment, it is indeed encouraging. Perhaps forthcoming changes in the laws,* which govern credit unions, will clarify these questions. Hopefully, the spirt of cooperation which existed during negotiations will continue.

It is obvious to me that most of our financial institutions still take a very parochial view of their operation. We certainly are in need of some leadership in this area, leadership that will develop new types of investment programs, both for our citizens and for the institutions themselves.

Now that we have solved our financial problems with renting the building, the U.N.A. may well find itself in the same position as many of these institutions — searching for good investments for their money.

I am gratified by the fact that my original idea of encouraging our members to invest in our building has been so well received. As of this report, $1,800,000.00 has been received from our members.

2. Organizational Changes for the Future

It should be apparent to every one that while the Ukrainian community has changed and the problems of our organization have changed, the management team and our approach to problems have not always changed with them. Although we have changed some titles and some minor responsibilities, we are still operatiog with the same organizational structure that we had 50 years ago. We have been fortunate in the past that dedicated people have been willing to serve our community. It is also apparent that we cannot go on forever.

It also makes little sense to me that we spend almost as much for a one week convention as we do on our executives for four years work.

I am suggesting that we take a completely new look at the way our organization is structured, specifically, our management team and how it is chosen and what their responsibilities should be. It may even be advisable to hire a management consulting firm to come in for a study and make recommendations for our future. These sugegstions should should then be passed on to the Executive Committee and the Supreme Assembly so that proper action can be taken prior to our 1978 convention.

There is absolutely no doubt in my mind that we must make some major changes in the Constitution and By-Laws at our 1978 convention.

Головний радний проф. Тарас Шмагала у доповненні до свого друкованого звіту подав наступне: По лінії слова предсідника нарад я повинен би тільки сказати, що ви всі маєте мій друкований звіт і після того сісти. Але я так не зроблю. Я зарискую і буду говорити, хиба що скажете мені сідати, бо таке Ваше право, пане предсіднику. Але я зарискую. Це вже мій десятий рік в Головному Уряді і я сидів тут на відкритті нашої сесії і відчував, що є в нас тут напруження. Напруження маємо ми тут кожного року, коли відкриваємо наради. Але цим разом я попробував проаналізувати, чому в нас таке напруження, чому в нас відбуваються малі „боксерські змагання" зараз на початку нарад. Починаєте думати та аналізувати, що є причиною цієї розгри на наших нарадах зараз на їх початку. Проаналізувавши те, я є дуже стурбований тим, що ми сьогодні ранком і навіть тепер більше журимося тим, хто буде вибирати наших представників до УККА, хто буде атакувати головного предсідника, тому що він когось атакував, як відплатиться один член другому, з яким він тепер не говорить, коли прибуде дана особа на наради, тому що вона загнівана на когось в адміністрації і бойкотує наші наради, і всякими іншими різними справами. Ми більше журимося тими різними справами, як справою нашої організації, яка котиться вдолину. Пані і Панове, і то скоро вдолину, як це правильно завважує головний радний Андрій Джула. Ми більше журимося тими всіми різними дрібницями, як фактом, що УНСоюз втрачає членство. А коли ви студіюєте рух у братських організаціях, таких як наш УНСоюз, ви можете бачити, що раз така організація почне котитися вниз в числі членів, дуже важко цей рух вниз завернути, щоб знова почати ріст членства. Я можу тут назвати вам тузен таких братських організацій в цій країні, що колись росли у членстві, так як наш УНСоюз, нехай тільки по декілька членів річно. Але тому три роки наш УНСоюз почав втрачати членство. І коли раз почнеться цей рух вниз, коли лінія графіку стану членства вказуватиме на його спадок, є дуже важко завернути цю лінію стану членства вгору. Тепер дозвольте мені запитати вас, що ми зробили впродовж цих трьох останніх років, та що ми говорили тут сьогодні в тому напрямі, щоб цей графік вниз змінити. Ми говорили тут про різні справи, ми говорили про те, що інші члени Головного Уряду не зробили, ми цитували тут цифри, ми твердили тут, що це вина когось другого, тому що, як ви кажете, він є диктатором, він є автократом, і тому що хтось його не любить, або тому, що ми маємо партійні проблеми. Але що ми тут говорили про те, як змінити напрямок лінії стану нашого членства, щось позитивного, як ми можемо допомогти нашій організації? І чому ми про це не говоримо? Проаналізуймо, чому воно так є. Я не хотів би нікого вразити, і я не є певний того, звідкіля все це походить. Подумайте, звідкіля воно до нас прийшло. Ви знаєте, і я знаю, звідкіля я прийшов. Це для мене дуже легке питання, тому, що мій батько виховав мене так, що УНСоюз є першою організацією в українській спільноті. І я був активний в багатьох інших ділянках та установах, але в мене зберігається те почуття гієрархії в нашій українській спільноті, що першим і найважливішим для нас є УНСоюз. Він в мене завжди на самому вершку. А тепер спитайте самі себе для добра нашої організації та нашої спільноти, звідкіля кожний з вас прийшов? Може не всі ви прийшли з таким переконанням про наш УНСоюз, тому що прийшли ви до УНСоюзу з різних кругів. Але, коли ви і не оцінюєте УНСоюзу, як першого і найважнішого, чи не могли б ви принайменше в часі цих нарад вважати наш УНСоюз найбільше для вас важною організацією? Чи є тут щось іншого, як добро нашого УНСоюзу,, яке привело нас сюди і для чого ми відбуваємо ці наради? Якщо так воно є, якщо є таким щось іншого, а не добро нашого УНСоюзу, то це є зле, і то дуже зле! І може саме тому наша організація котиться вниз. Якщо так воно є, то всі ви знаєте, що ми маємо проблему, і то велику проблему. В мойому звіті звернув я увагу на одну справу і про це хочу тут вам пригадати. Ми повинні тут впродовж наших нарад поробити певні кроки для переведення змін нашого статуту, які змінили б структуру нашої організації, бо тепер вона не працює якслід. Бо чи можете ви на хвилину подумати, що ми в такій структурі можемо найти відповідну особу, або і групу справді високопрофесійних людей, які хотіли б прийти до нас працювати на хліб у цій атмосфері в нашій організації, яка тепер в нас панує. Очевидно, наша організація може існувати дальше, вона має 40 мільйонів дол. майна, має будинок, який почне вже приносити нам прибутки. Але, так як тепер воно є, яке місце займає наша організація в нашій українській спільноті? Це можемо спитати кожного з нас. Тому я звертаюся до вас із закликом, чи не могли б ми впродовж цього тижня нарад, а потім впродовж двох років попрацювати разом в дусі правдивої співпраці, щоб підготовити такі зміни нашого статуту, які повернули б нашу установу від організаційних втрат до нових здобутків і поступу. Чи можемо ми таке зробити? Чи можемо зробити це, не зважаючи на те, чи будуть за нами голосували на Конвенції, яка партія буде контролювати нас, яку ролю кожний з нас особисто відограватиме у цій зміненій структурі, чи будемо ми дальше членами Головного Уряду, чи нас вже тоді в раді не буде, чи задержимо наші пости, що їх тепер маємо в УНСоюзі, чи ні. Подумаймо, чи можемо ми це зробити. Бо я не знаю. Але від того, чи ми здібні таке зробити, чи ні, залежить дальша доля нашого УНСоюзу, яким він буде в майбутності.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Пане Тарас. Ваші завваги не були на місці, але ми дозволили Вам висловитися і про все те говорити, тому, що Ви вилили холодну воду на вогонь. Тому що черговий головний радний д-р Мирон Куропась неприявний, попрошу до наступного звіту головну радну Анну Гарас.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ АННИ ГАРАС

Минув рік праці і ми знову зійшлися на нарадах Головного Уряду Українського Народного Союзу, щоб перевірити і оцінити працю УНС та кожного з нас індивідуально та випрацювати пляни на будуче. Як попередніми роками, так і цього року, я виконувала свою працю совісно і всеціло для добра і росту УНСоюзу.

Рік 1975-ий був Роком Жінки — і в цьому році я старалася приєднати якнайбільше число членів, хоча мої ресурси були вже майже вичерпані, тому що попередніми роками, через дев'ять років, я організувала кожного року 36 членів. З уваги на цей рік я заохочувала інших жінок до організування членів, що дало деякий успіх.

Як головна радна, я брала участь в нарадах Головного Уряду в травні минулого року. В березні цього року була я в представництві від Головного Уряду УНС на Загальних Зборах Окружного Комітету Округи Вілкс Бері, Па.

Відбула також Загальні Збори нашої Округи — Округи Лігай Веллі, де був також присутній головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір.

Як голова Округи, я приготовляла разом з іншими урядовцями Окружного Комітету бенкет в честь союзових піонерів, який відбувся 7-го вересня м. р. з доброю програмою, після чого була забава з танцями. Успіх був не тільки матеріяльний, але також моральний.

Пізніше в вересні, з рамени Округи зорганізувала поїздку автобусом на Союзівку.

В жовтні відбула організаційні наради, на яких відзначено грамотами всіх відділових урядовців, які працювали для УНСоюзу 25 або більше років. Від Екзекутиви УНС був присутній головний організатор Степан Гавриш.

Дня 22-го січня я була в репрезентації при підписанні проклямації, що її підписав посадник міста Бетлегему та вивішенні на ратуші українського прапору.

В лютому зорганізувала автобус до Шамокіну, Па., де відбувся Фестиваль, влаштований Головним Урядом УНС з нагоди 200-ліття Америки та 100-ліття Українського Поселення в ЗСА.

Крім праці в УНСоюзі я беру активну участь і в інших громадських організаціях, як ОЖ ОЧСУ, СУА, УККА та Карпатський Союз.

Маю такі рекомендації, що думаю, повинні б причинитися для добра і росту Українського Народного Союзу:

1. Підвищити дивіденди, які УНСоюз видає щороку своїм членам; підвищити також тим, що мають виплачені грамоти.

2. Пропоную також, щоб УНСоюз призначив з резерви позичковий фонд в сумі одного мільйона долярів для студентів високих шкіл, які є членами УНС принайменше два роки.

Головна радна Анна Гарас у доповненні до свого друкованого звіту подала наступне: Я написала свій звіт на час і він видрукований. Але деякі члени Головного Уряду привезли свої звіти щойно на наше засідання і тут в поспіху поставили їх нам на столи. Я думаю, що ми всі повинні придержуватися постанов і виготовляти звіти наперед, щоб ми могли їх прочитати та приготовитися і прийти готові сюди. Є деякі справи, які я хочу тут порушити, бо я не лише головна радна, але також секретарка Відділу і голова Округи. Чомусь є вічне нарікання на секретарів, що вони не організують членів, що секретарі не мають зв'язків з членами та що вони не є здібні до цієї праці. Я думаю, що наше цьогорічне засідання, а зокрема наша Організаційна Комісія, мусить застановитися, який ми маємо застосувати підхід, щоб піднести престиж секретарів Відділів та голів Окружних Комітетів. Був, на приклад, випадок, що до голови Округи прийшов член-студент і повідомив його, що він дістав стипендію від УНСоюзу, а голова Округи про це нічого не знав. А нам треба так поступати, щоб таких випадків не було і щоб престиж голів Округ та секретарів Відділів не підупадав, але підносився в очах членів. Є нарікання, що ці не роблять, чи ці не роблять. А треба нам подивитися теж тут, скільки тут нас є, 26, чи 24, головних урядовців. Чи ми усі даємо приклад другим, зокрема головам Округ і відділовим урядовцям. Починаючи від головного предсідника, а кінчаючи на останньому головному радному, чи навіть на почесних членах, всім нам треба працювати над приєднуванням нових членів. Ми не можемо тільки нарікати на організаційний відділ за брак нових членів, а вихвалювати другі відділи, бо це відноситься теж до інших відділів. Все це залежить від нас усіх головних урядовців, а потім від секретарів Відділів. Наші відділові урядовці будуть дивитися на нас усіх і будуть з нас брати собі приклад. Я ще маю багато дечого сказати, але про все це буду говорити, коли будуть запити.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дуже дякую Вам, пані Гарас. Просимо до слова чергового звітодавця головного радного Василя Дідюка.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВАСИЛЯ ДІДЮКА

Щороку під час річного засідання Головного Уряду УНС, традиційно звітують всі. Звітують ті, що ведуть установу і повинні звітувати за ведену ними працю, тобто члени Головної Екзекутиви, звітує Контрольна Комісія, звітують за „Свободу", Союзівку, ну і вже десь там прикінці, також і головні радні. Замість того, щоб члени Головної Ради і Контрольної Комісії, вислухали звітів Головної Екзекутиви, як виконного органу, їх обговорили і на внесок Контрольної Комісії, їх прийняли, або відкинули, то вони звітують перед виконним органом, а нарадами проводять члени Екзекутиви. Річ зрозуміла, що ціль таких звітів жадна, бо у теперішніх наших обставинах ніхто їх поважно не трактує. Ба що більше не видно ніяких результатів і з дворазової річної контролі Контрольної Комісії!

Одним із кращих моментів кожного звіту, звичайно поза членами Екзекутиви, є коли хтось з радних чи членів Контрольної Комісії придбав бодай кілька нових членів. Всі інші, часто засадничі справи, це вже „справи" Екзекутиви, а в дійсності предсідника. І аж дивно, що установа такого громадського характеру, як УНС, немає чітко поставлених екзекутивних, дорадчих і контрольних органів? Тому сьогодні маємо такий стан, що Екзекутива, влада якої попаде в одні руки, перетворюється в диктатуру. Чи не кожного року звітуємо, дискутуємо і на тому кінчається! Яка користь з таких звітів, рішень й резолюцій, які подаються до відома на передодні других річних засідань? Я певний, що Пані і Панове завдали собі трохи труду провірити, що виконано із минулорічних наших ухвал? Чи не варто тоді, затрачуваний через тиждень час на такі „наради", використати на щось позитивніше, а витрачені гроші передати на дійсно добру ціль?

Зваживши все, немає ніякої охоти братись до якогось звітування, хоча свідомість, а в нас вже традиція, підказують, що звітування, його обговорення, відмічення позитивів і негативів, та на базі цього постанови й рішення в громадській установі — конечні.

Мені, як кожному з нас Конвенцією обраних членів Головного Уряду УНС, конечно у своєму звіті сказати: як ми працювали, як працювала наша Екзекутива, що ми зробили, які наші успіхи й недомагання — словом ми повинні сказати про „все". На це ж нас обирали і наділили довір'ям делегати Конвенції. На жаль, часто у нас, така ситуація, що громадсько виробленому членові Головного Уряду УНС тяжко знайти якусь „золоту середину". Ви напевно зауважили, що в одному з протоколів засідання Головної Екзекутиви УНС з дня 29-го грудня 1975 р. було написано дослівно „... Треба якось зарадити тому, щоб члени Головного Уряду не виступали (!) проти Головного Екзекутивного Комітету на зборах Округ в Канаді ..." Аж напрошується питання: де ми живемо і хто в часі різних „вотерґейтів", „державних контроль", обмежень влади президента, критики і навіть частих обвинувачень, має право сказати у суспільно-громадській установі, що критична заувага, навіть якщо вона відноситься до членів „Головної Екзекутиви", є злом, яке треба припинити? Чи не підходить тут наша стара приповідка „Вдар у стіл, ножиці відізвуться".

Безперечно, що ніхто із нас, який дорожить установою ,не хотів би її зла, бо інакше не потребував би говорити. Мені здається, що всі ми чітко розрізняємо установу від людей, які сьогодні є такі, а завтра будуть інші — установа залишається та сама! Нічого злого не сталося з Америкою від уступлення Ніксона. Навпаки,кажуть, що багато дечого поправилося і ми переконані, що Форд напевно не повторить помилок Ніксона. Із тих оглядів багато із нас, якось не чуються „добре" говорити про все. Мовляв скажуть, що я проти Союзу! Я, особисто прийшов до переконання, що в ім'я добра установи, таки треба зачинати, якщо не про все, то бодай про дещо говорити. І то не тільки говорити, але й діяти.

Кінець-кінців наша українська спільнота по обох боках ріки св. Лаврентія, мусить знати, що ще залишилося у нас із добрих заложень нашої братсько-запомогової установи?Навіть, як хтось мусить стати жертвою (а було їх вже багато, і то із шкодою для Союзу!) добро установи мусить стати понад особисте. Всі ми свідомі, що справи в УНС невеселі, і то під кожним оглядом. Це ми ствердживали і минулого року, зрештою це було видно і на нашій минулій Конвенції. Що ми робимо, щоб поправити такий стан. Нарікаємо! Нарікаємо, одні на одних. Наприклад, наш предсідник все бачить УНС найкращим, за виїмком одного. — Чому, мовляв, до УНС так мало організуємо членів, коли на його думку, повинно їх бути дуже багато, повинні бути навіть всі українці. Не зваживши причин він обвинувачує головного організатора (колись був головний секретар) окремих організаторів і секретарів, які по тяжкій своїй щоденній праці, ще так багато часу віддають Союзові. Однак, він ніколи не хоче побачити другої сторінки. Тяжко зрозуміти, чому під тим самим керівництвом, того самого предсідника, один Відділ діє знаменито, а другий зле? Коли інші відділи заповнені потрібними людьми, навіть з „овертаймами", то інші залишаються на ласку „патріотизму". Мовляв, організування нових членів повинно бути основане на патріотизмі. Із розбудованого і підготованого дещо Організаційного Відділу з вишколеними організаторами, що залишилося? Тому, ніхто інший, тільки така „політика" доводить до того, що УНС втратив довір'я у нашій спільноті, через різні причини, і тому не тільки нові члени не приходять, але масово відходять давніші члени, хоча навіть із втратою для себе. Правда, що колись були „союзові патріоти", але були вони на низах і вгорі. Кожний, хто сьогодні вступає в члени, хоче знати про моральну і матеріяльну вартість установи. Колись ми послуговувались ще братсько запомоговою ідеєю. Однак на протязі 82 річного існування УНС, ми її цілковито знівечили, втратили. Нічого, а майже нічого, ми не зробили і в ділянці нашої праці, нашого бизнесу. Крім хмародеру, який цілком добре можна назвати „Вавилонською вежою", яка стільки принесла моральної і матеріяльної шкоди УНС і цілій нашій спільноті. Бо чи боятися вивісити національний прапор на нашій Будові, 22-го січня, не є меншевартісним ударом по нас всіх? Національну ідею братсько-запомогової установи створену нашими спільнотами, не можна міряти тільки долярами? Ми перемінилися у дуже малих реалітетників. Ми дальше хочемо продати нашим людям перестарілі поліси, вести наше діловодство на старих і непрактичних формах, де тяжко дописати вже 5,000.00, ми не шукаємо за можливостями належної обслуги, ми держимося якоїсь уявної ідеї. Хто з членів Екзекутиви служить якійсь ідеї, тоді коли втовкмачують її в голови працюючих секретарів? Колишню ідею запомоги ми знівечили. Сьогодні вже кожна мала кредитівка, яка має понад мільйон річного обороту видає із своїх приходів багато разів більше запомоги своїм членам, як і українській спільноті різними видами, а при тім виплачує своїм членам відповідні дивіденди. Наш УНС у минулому році призначив 12,000.00 дол. пожертв і 10,000.00 дол. стипендій. Канада із своїми понад 9,000 членів з понад 5,000,000.00 дол. майном одержала 1,200.00 дол. на різні організації, 200.00 дол. стипендій, тоді коли чистий її дохід річно виносив понад чвертя мільйона дол. На цей дохід, під теперішню пору, немає ані одного затрудненого в УНС працівника з Канади. Вправді, треба признати, що і навіть такі „допомоги" часто робляться рішенням одної людини, бо наприклад, в Канаді виплачено 150.00 дол. газетці „Студент", яка ширить лівизну і висміває всіх і вся з „естаблішменту". Шкода, що пан Лисогір не поцікавився цією газеткою, або когось не запитався. А, може дав пожертву, тому, що там побіч нього і багатьох українських провідників, включаючи і нашого Патріярха, був поміщений „пікчер" і Брежнєва? Але дорадити нашому предсідникові ніхто не може, бо він, як часто залюбки повторяє „відповідає за Союз". Він зрештою є для великих справ, їздити по університетах, до президента, очолювати велику „політику" і т. п., а поцікавитися Союзовими справами не має часу. Зустрітися з секретарями з ними поговорити, порадити, послухати ... — це малі справи! Він „великий чоловік", з малими йому не подорозі, малим буде він тиснути руку під час Конвенції! Стверджуючи тільки побіжно про невеселий стан у цілому УНС, мушу сказати, що стан УНС в Канаді катастрофальний.

Призвичаєна вже дещо до порядку Союзова громада і секретарі залишилися на ласку, бо ніхто, ані союзовими справами, ані ними не цікавиться. Канадське Представництво, яке очолив сенатор П. Юзик, мало добру волю, і коли не стало обласного організатора, який вів ці справи, відбуло двоє засідань, на яких враховуючи обставини, хоч і не ним створені, шукало виходу з положення. З наших рішень не вийшло нічого,ми навіть не одержали на них відповіди. Прийшли опісля, ще інші справи, тому за рішенням сенатора Канадське Представництво стало безпредметним і непотрібним. Про це знав предсідник, Сенатор вже від якогось часу не брав участи в засіданнях Екзекутиви, домагаючись упорядкування союзових справ в Канаді. Проте, цим цілком не журився пан предсідник, хоча письмом зборів Торонтонської Округи, його запрошувано, щоб він приїхав і вияснив деякі справи. Перебуваючи в Торонті у „великих справах", він навіть не поцікавився, як йдуть союзові справи, як працюють Відділи, секретарі, хоча на засіданнях Екзекутиви і в інших письмах і його говореннях підкреслювалося, що ... Канада не дає членів! ... Може також не хотів їхати, бо вже у той час не було б на кого кричати! .. По „перемозі" в Америці, опісля в Канаді, він знову почав шукати „нових жертв" і без всякого порозуміння із сенатором, мною як головним радним і головою Торонтонської Округи, приїхавши до Торонта, почав на власну руку „організувати" канцелярію, яку тому кілька років сам зліквідував, чим знову вніс у союзові ряди неспокій і дезорієнтацію. Отак ,то виглядає праця „для добра Союзу", якої ніхто не сміє зачіпати, не говорячи вже про її критику! Канада є на те, щоб давати членів і нічим більше не журитися!

На протязі цього року, на доручення Сенатора, я заступав УНС на Епархіяльному З'їзді Українців Католиків, на 26-ій Зустрічі-Здвизі Українців Канади і Америки, брав участь у Ювілейних святкуваннях УРСоюзу, та у двох засіданнях Канадського Представництва. Перевів організаційні збори Торонтонської Округи і на прохання Сенатора і головного організатора взяв участь у Організаційних зборах Ніяґарської Округи, хоч Організаційний Відділ мене туди не призначив. Зв'язаний 10-річною працею із Відділами, я ще й дотепер є з ними в контакті, розсилаю їм членські книжочки і відзнаки, передаю різдвяні поздоровлення до преси і радіо, допомагаю у різних справах, з якими до мене звертаються секретарі, чи окремі члени. Роблю це з метою допомогти їм, тим дійсно відданим й ідейним союзовим працівникам, доцінюючи належно їхню дружню зі мною співпрацю на протязі довгого часу. Хочу ствердити, що ще й досі цілий ряд секретарів не знає, що я більше не є обласним організатором, тому запрошують мене на відвідини, збори і т. п. На жаль, досі Екзекутива, чи Організаційний Відділ їм цього не сказали. Словом стан УНС під теперішню пору в Канаді мізерний, а несмак і невдоволення серед секретарів і членства, не ворожить нічого доброго.

Як знаєте у 1975 році, тільки за пів року, порівнюючи з минулим, нових членів зменшилося на понад 300, не говорячи вже про число тих, що відійшли — давніших. Якщо вони, тих понад 300 членів (нових) платили б пересічно тільки по 50.00 дол. річно, то це дало б в першому році суму понад 15,000.00 дол. Тому смішні повторювання нашими „ощадними" деякими провідниками УНС, що до Канади ми докладаємо! .. Бо навіть така проста калькуляція говорить сама за себе, і за те, що УНС переріс своїх провідників. Не знаю чи і цього року буде окремий фінансовий канадський звіт, якого роками ми домагалися, а в минулому році була винесена про це резолюція. Із звіту було б видно як виглядають фінансові справи УНС в Канаді! Як собі уявляє пан предсідник і може ще дехто, вести установу з понад 9,000 членів, з понад 5,000,000 дол. майном у іншій державі, з іншими законами ментальністю, організаційним впорядкуванням і т. п.?

Видно в Канаді мусять бути члени, а гроші можливо треба „ощаджувати" на Канаді, щоб скорше сплатити клопітливе становище арбітражевого каміння з-під нашої „Вавилонської вежі"! Якось шукається винних, що не приходять нові члени, але не бачиться, хто робив такий контракт і хто повинен, сказавши делікатно, відповідати за таку господарку громадським майном? А може знову тут винні секретарі і організатори? Але, таких „чому" і „ніхто" можна б наводити дуже багато. Може ще час бити у дзвін на сполох. Бо коли не зміниться невесела союзова дійсність, то наш Батько, хоч „дужий та сильний" може попасти у ще більшу моральну і матеріяльну клопітливу ситуацію.

Вправді, вже вмовляємо у людей, що, мовляв, ми вже на добрій дорозі, хмародер ось-тут-тут принесе нам гроші! Абстрагуючи від неправдивих тверджень, бо ще довго треба чекати заки повернуться наші власні витрачені гроші, і то гроші роками тяжко запрацьовані нашими рядовими, але відданими й ідейними секретарями. Можливо, що колись і наш „славний" хмародер буде приносити гроші, хоч і без українського прапору, але я не вірю, що ми будемо вже їх рахувати! Як вже було згадувано, побіч матеріяльної сторінки, є і морально-національна, якої вартість заледве можна оцінити долярами. Я переконаний, що принаймні так не думали про УНС наші піонери в Канаді як його творили. Він мав і може мати тут великі можливості росту. На жаль, всі наші старання, а зокрема за час теперішнього предсідника, не сприяли цьому. До Канадського Союзу підходиться з позиції нових членів, все інше це справи, які належать іншим! Від перших Відділів, через перших членів Головного Уряду, потім хоч і позірну якусь канцелярію, а тепер т. зв. Канадське Представництво, все базувалось на уподобаннях і як кажуть на „гуморах". Зліквідовано канцелярію, а притім роками не полагоджено цілий ряд справ. Не знати, що сталося з інвентарем, незакінчена справа з Високошкільною Фундацією і багато інших. З доброю волею до УНС прийшов Сенатор, як заступник. Здавалося все буде добре, але як довго то добре тривало? Замінено його директором (мовляв закони!) — хоч Канада має також свої закони — й інші братсько-допомогові установи, точно такі як наша, таки своїх заступників мають. Скромний Сенатор погодився і на директора. І знову чим то закінчилося, чи закінчиться? Видно наш пан предсідник мусить мати когось, щоб держати себе в напрузі? Не стало в Америці, треба шукати в Канаді! Але кажуть — все має свій кінець. Українська спільнота в Канаді, а зокрема членство УНС не буде більше толерувати забаганок і вподобань одиниць, у якій ролі вони тепер не були б. Якщо членам Головного Уряду, які творять Канадське Представництво на чолі із сенатором П. Юзиком, не будуть передані до ведення і відповідальности союзові справи в Канаді, то хай тоді за наслідки відповідає пан предсідник і члени Головної Екзекутиви, бо вони все ж таки є членами і становлять більшість. А може і ми, цілий Головний Уряд, що даємо необмежені права одній людині і не можемо її контролювати. УНС в Канаді — це творива канадських українців, це їхня праця. Вони вже настільки зрілі, свідомі і зорганізовані, що не конечно потребують водження їх за руку по неправильних так з людського, як суспільно-громадського боку — стежках. Окремих людей, можна не любити, можна їх навіть позбуватися — одначе руйнувати установу таки не можна! Я сподіваюся, що інші члени Канадського Представництва, як й інші члени Головного Уряду, а зокрема Контрольної Комісії, не поборяться „власть імущих", та відповідаючи за добро установи перед її членами і українською спільнотою в Америці і Канаді скажуть своє слово! Ми ніяк не сміємо допустити до цього, щоб нівечити великі ідеї наших піонерів. Тому УНСоюз мусимо боронити всі — члени, секретарі, організатори, члени Головного Уряду і всі українці. Мушу сказати, що мені дуже-дуже прикро говорити про ці справи, говорю їх з прикрістю, проте говорю з переконанням, що хоча ніяке лікування, чи операція не є приємними, вони часто рятують життя. УНСоюз потребує віднови, може „операції", як конечности направити те, що направлене бути мусить і то вже тепер! Є ще деякі справи іншого порядку, а саме основного порядку ... „братського" відношення до людей, а працівників УНСоюзу — зокрема. Можливо, що не прийдеться про це згадувати, але якщо треба було б, то я зарезервую собі ще такий „додаток" до мого звіту.

Головний радний Василь Дідюк у доповненні до свого друкованого звіту подав наступне: Від кількох років ми прийняли рішення, що пишемо звіти і тут до звітів подаємо тільки додатки. Звітування, на мою думку, полягає не тільки на тому, щоб подати, що ми зробили, що є першим завданням звіту, але також треба звітувати, чому ми не зробили того, що ми мали зробити. Отже є певна рація в тому, коли головний радний, чи контролер, висловлює у своєму, звіті, чи доповненні, думку, чого він не зробив і яка в тому причина. Я до свого звіту від того часу, як його написав, на жаль, не маю нічого додати. Я написав у звіті про працю, яку я мав, як головний радний зробити і я певний, що ви його прочитали. Не можу цього знову підсумовувати, бо було б це задовго, але маю два додатки. Перший, відносно мого звіту, як головного радного УНСоюзу, коли я говорив про цілий УНСоюз, бо ми цим Союзом є, а рівночасно говорив про Канаду, бо мене трохи болить ця канадська сорочка. Мені дуже приємно, що в одному місці мого звіту ми збіглися думками з головним предсідником, що ми мусимо від слів нарікання перейти до діл і що мусить прийти якась зміна. Бо нам треба обов'язково змін, щоб не витрачати енергії на недоцільні речі. Я підписуюся ще раз під своїм звітом та є згідний з тим, що сказав головний предсідник. Це так загально. А тепер дещо про Канаду. Справи УНСоюзу стоять в Канаді дуже зле. Найкращий доказ того, що ми не маємо сьогодні головного директора для Канади на засіданні Головного Уряду. Не знаю, чи пан сенатор Юзик свою думку змінив від минулої п'ятниці і ще приїде сюди в середу, або в четвер, але він сам мені казав, що він вже три рази не їздив на засідання Головного Екзекутивного Комітету та що він на наше річне засідання не приїде, доки не будуть поладнані якслід канадські справи. Коли сенатор змінив свою думку, як це виходить зі слів головного предсідника, що він приїде в середу, або в четвер, то він мені цього не казав. Він мені казав, що він стоїть на становищі, що Канадське Представництво повинно мати якусь владу, бо воно вибране на Конвенції, що воно повинно мати якогось урядовця, який занимався б поладнуванням канадських справ, про що він говорив і на нашому засіданні, і що він стоїть на становищі постанов нашого Канадського Представництва, поданого в протоколі з нарад, здається, 6-го вересня 1975-го року. Протокол писала пані Мороз і вона може подати це точно. Ми були в Монтреалі, коли не стало обласного організатора, і ми рішили, які справи замінити та подали все це Головному Екзекутивному Комітетові. На жаль, ми не стримали на це жадної відповіді. Було і друге засідання, яке також не дало жадного висліду. Тому сенатор Юзик опісля сказав, що він бачить, що Канадське Представництво не має контакту з Головним Екзекутивним Комітетом, та що воно виглядає непотрібним, тому він цими справами не буде дальше заниматися, аж доки ці справи не будуть наладнані. Справа Канадської Канцелярії, це не справа дому, крісла, чи телефону. Це справа союзової праці, якою ця Канцелярія має вести і займатися. Ніхто не може знати краще, якої канцелярії треба нам в Канаді, ніхто не може знати краще Торонта, як ті, які є в Торонті. І тому, коли ці справи пробує поладнувати хтось інший і ті, що таке поладнування підтримують, роблять зле. Прошу вас усіх, пані і панове, як я вже просив у минулому році: ми в Канаді є спільнота, ми маємо в Канаді частину нашого членства і ми є одна організація, але було би зле, коли б ми цю організацію в Канаді тиснули в долину. Це був би великий гріх. Я вас дуже прошу і це підкреслюю, бо в Канаді є великі можливости для розвитку Українського Народного Союзу. Прошу подумати над тим, щоб зробити добре, щоб ми не падали, але стояли на твердих ногах. І вкінці прошу вас прийняти таку резолюцію, одну одиноку резолюцію, щоб ми взяли на себе зобов'язання виконати всі ті резолюції, що їх ми рішили через десять років.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дякую Вам, пане Дідюк. До чергового звіту попрошу головного радного інженера Анатолія Дорошенка.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ІНЖ. АНАТОЛІЯ ДОРОШЕНКА

В 1975 році приєднав 10 членів до УНСоюзу на пересічну суму забезпечення 2,300 дол.

Допомагав Окружному Комітетові в Чікаґо у влаштуванні Союзового Дня-Пікніку в Палатайн, Ілл. За вказівками Екзекутиви репрезентував УНСоюз на громадських та церковних імпрезах, як також на Братському Конґресі стейту Ілліной.

Брав активну участь у церковному і громадському житті українців в Мілвокі, Віскансин, будучи головою Парафіяльної Управи української православної церкви св. Покрови та будучи головним промовцем на святах 22-го Січня і Тараса Шевченка, влаштованих місцевим Відділом УККА.

Допоміг д-рові Миронові Куропасеві зорганізувати обід-зустріч президента Джералда Форда з керівниками етнічних груп на терені Віскансин, в Мілвокі, маючи велику честь його привітати.

Головний радний інж. Анатолій Дорошенко заявив, що він не має нічого додати до свого друкованого звіту.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Просимо до слова головну радну д-р Анну Чопик.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ Д-р АННИ ЧОПИК

In this year of the Bicentennial of the founding of our great country, the United States of America, and the 100th anniversary of the establishment of the Ukrainian communities in this country, it is important for the members of the Executive Board of the Ukrainian National Association, at its annual meeting to re-examine the part our organization has played in the growth of Ukrainian communities and their contributions to this great country, as well as to consider what we can do to insure their continued growth in the future.

As Supreme Advisor of the Ukrainian National Association, serving my sixth term of office, I am very proud to have had the opportunity to participate in the great work of our organization throughout the years.

As I have in the past, I attended the annual meeting last May and participated in all the deliberations of the Supreme body, and resolved all matters in the best interests of the Ukrainian National Association.

I have been very active throughout the year in various aspects of Ukrainian community life in Boston.

In January of 1975 I attended the annual meetings of two of the Ukrainian National Association branches in Boston, and held a regional meeting of the Boston and Salem branches at my home.

I attended the annual scholarship dance which is sponsored by Branch 238 in the fall of the year to raise money for scholarships for the college students who are members of their branch. It is very commendable that the members of this branch put forth so much effort for this very praiseworthy endeavor.

I represented the Ukrainian National Association on the occasion of the 25th anniversary of the ordination of the Very Rev. Myron Pacholok to the priesthood of the Ukrainian Orthodox Church. I was very happy to present a gift to him on behalf of the Ukrainian National Association of the Ukrainian Encyclopoedia, to commemorate this occasion.

At this time I wish to express my appreciation to the Very Rev. Myron Pacholak, and the officers of St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church, and the Very Rev. Colonel Skulsky and the Very Rev. Petro Ohirko, pastors of the Ukrainian Catholic Church of Christ the King, and the church committee for allowing the UNA branches in Boston to use their facilities without charge.

I appreciate the invitation extended to me to attend an anniversary celebration of the Branch in Woonsocket, R.I. and was sorry I could not attend because of a previous commitment.

I have been active in the formation of the Ukrainian Fraternal Credit Union of Boston, and have been serving as a Director on its executive board. We expect this organization to be helpful in fostering membership in the fraternal organizations in Boston because one of the repuirements of membership in the Credit Union is membership in a Ukrainian fraternal society.

I have devoted a great deal of time to the Massachusetts Ukrainian Committee for the Bicentennial and am serving as chairman of the public relations committee.

The Ukrainian National Association has been a sponsor of the Ukrainian Radio hour in Boston, and in this way have been of great assistance in the signing up of members in our area, as well as helping in the continuation of this worth while program. I have during the past year monitored this program, and found that they have carried out their commitment to the Ukrainian National Association.

I have represented the Ukrainian National Association at various functions throughout the year including the raising of the Ukrainian flag at the City Hall in Boston, Massachusetts In Commemoration of Ukrainian Independence day.

I have served as chairman of the committee on fraternalism in the New England Fraternal Congress, attended various meetings including the annual meeting of the Congress. I have also served as chairman of the Resolutions Committee. This past year the New England Fraternal Congress was greatly concerned over certain proposed rules by the Department of Insurance of Massachusetts, which would require audits to be made by Massachusetts certified public accountants the cost to be borne by the individual societies.

I attended several meetings of the Congress on this subject, and was selected to represent the Congress before a hearing held by the Insurance Commissioner, in opposition to the proposed rule. I also represented the Ukrainian National Association at this hearing. The efforts of the N.E. Fraternal Congress and the various fraternal societies, and the Nationl Fraternal Congress met with some success in that the proposed regulations were not implemented.

Our continued participation in the various State fraternal societies and congresses is very important because many efforts are being made to consider fraternal societies as business organizations subject to the same treatment given to business corporations. It is therefore essential for our organization to join with other fraternals to combat this trend, for fraternalism is very much alive among us.

Головна радна д-р Анна Чопик заявила, що вона не має нічого додати до свого друкованого звіту.

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис: Дуже дякую. До слова просимо головного радного інженера Мирослава Кальбу.

(Продовження буде)

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. 1976

ASSETS

* Bonds	$ 26,999,705
* Common stocks	139,527
Mortgage loans on real estate	3,476,911
Properties occupied by the society	30,000
Properties acquired in satisfaction of debt	68,047
Certificate loans and liens	542,351
Cash on hand and on deposit	402,567
Other invested assets	8,369,787
Electronic data processing equipment	20,864
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office	7,924
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected	55,346
Investment income due and accrued	435,345
Net adjustment in assets and liabilities due to foreign exchange rates	(16,345)
Totals	**$ 40,532,073**

* Bonds — Amortized or investment value
* Stocks — Market value

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$ 27,672,216
Aggregate reserve for accident and health certificates	15,473
Supplementary contracts without life contingencies	123,533
Certificate and contract claims:	
Life	214,675
Accident and health	7,500
Provision for refunds payable in following calendar year — estimated amount: Apportioned for payment to December 31, 1977	497,276
Premiums and annuity considerations received in advance less $ none discount; including $ 25,400 accident and health premiums	690,692
Commissions to fieldworkers due or accrued — life and annuity $ 97,260 accident & health $ 2,543	99,804
General expenses due or accrued	7,500
Taxes, licenses and fees due or accrued	342
Unearned investment income	197
Amounts withheld or retained by Society as agent or trustee	10,682
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above	29,874
Printing plant expenses due and unpaid	12,194
Mandatory securities valuation reserve	364,630
Unexpired subscriptions to Official Publication	24,406
Total liabilities	29,770,997
Unassigned funds & special reserves	10,761,075
Total:	**$ 40,532,073**

GENERAL EXPENSES

	Insurance: Life	Insurance: Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Salaries and wages	$ 203,670	$ 16,230	76,695	$ 28,005	$ 324,600
Insured benefit plans for employees	92,056				92,056
Uninsured benefit plans for employees	5,680				5,680
Legal fees and expenses	114				114
Medical examination fees	6,372				6,372
Traveling expenses	14,640		4,024	13,078	31,742
Advertising	6,480	2,592		3,888	12,961
Postage, express, telegraph and telephone	13,887		5,222	8,450	27,560
Printing and stationery	37,268				37,268
Cost or depreciation of furniture & equipment	3,064				3,064
Rental of equipment	23,742				23,742
Lodge supplies				6,895	6,895
Books and periodicals	1,263				1,263
Insurance, except on real estate	17,479				17,479
Collection and bank service charges	5,628		5,323		10,952
Sundry general expenses	13,334		18,737		32,071
Actuarial, auditing & statistical service fees	17,248				17,248
Field conferences other than local meetings				9,079	9,079
Official publication				302,200	302,200
Expense of Supreme Lodge Meetings				19,487	19,487
Youth sport activities				4,919	4,919
Scholarships & donations				74,793	74,793
Real estate expenses			358,686		358,686
Investment expenses not included elsewhere			75		75
General Expenses Incurred	$ 461,932	$ 18,822	$ 468,764	$ 470,798	$ 1,420,317
General expenses unpaid December 31, previous year	4,384	65	1,807	297	6,555
General expenses unpaid December 31, current year	4,526	53	1,618	1,302	7,500
General expenses paid during year	$ 461,790	$ 18,834	468,953	$ 469,793	$ 1,419,372

* Show the distribution of this amount in the following categories:
(a) Charitable $2,650; (b) Institutional $10,600; (c) Recreational and Health $ 4,919; (d) Educational $ 20,489 (e) Religious $ 3,000; (f) Membership $ 6,895; (g) Other $ 422,243; (h) Total $ 470,798.

TAXES, LICENSES AND FEES

	Insurance: Life	Insurance: Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Real estate taxes			$ 39,151		$ 39,151
State insurance department licenses and fees	5,482		718		6,201
Other state taxes, incl. $ 6,266 Social Security	76,825				76,825
Federal taxes, incl. $ 41,064 Social Security	36,789	2,299	4,598	2,299	45,986
Taxes, Licenses and Fees Incurred	$ 119,097	$ 2,299	$ 44,469	$ 2,299	$ 168,165
Taxes, licenses and fees unpaid December, 31, previous year	2,904				2,904
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current year	342				342
Taxes, licenses and fees paid during year	$ 121,659	$ 2,299	$ 44,469	$ 2,299	$ 170,726

REFUNDS TO MEMBERS

Applied to pay renewal premiums	$ 191
Paid in cash	471,350
Total	$ 471,541
Provision for refunds payable in following calendar year	497,276
Total of previous year	$ 471,762
Total Refunds to Members.	**$ 497,055**

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS

Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates & annuity considerations	$ 2,938,394
Accident and health cash premiums, including $ 4,531 certificate, membership and other fees	76,568
Considerations for supplementary contracts without life contingencies	7,916
Gross investment income	2,373,733
Income printing plant	566,512
Sale of Ukrainian Publication	15,745
Donations received	2,967
Total Increases in Ledger Assets	$ 5,981,838

DECREASES IN LEDGER ASSETS

Certificate and contract claims (Life)	$ 1,588,482	
Accident and health	2,500	
Surrender values	250,511	
Refunds to members	471,541	
Total Paid Members and Beneficiaries		$ 2,313,035
Paid for claims on supplementary contracts without life contingencies		9,650
Commission to Fieldworkers		
Life insurance and annuities	332,850	
Accident and health	8,311	
		$ 341,162
General expenses and fraternal payments		1,419,372
Taxes, licenses and fees		170,726
Printing plant expenses		568,778
From sale or maturity of ledger assets		39.718
Total Decreases in Ledger Assets		$ 4,869,407

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets December 31st of previous year	$ 40,037,970
Increase (+) or decrease (—) in ledger assets during the year	+ 1,112,431
Total = Ledger Assets December 31 of current year	$ 41,150,402

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

Valuation Exhibit as of December 31, 1976

total admitted Assets	$ 40,532,073
Liabilities & unassigned Funds:	
Reserve for life certificates	$ 27,672,216
Reserve for ADD certificates	15,473
Claims & accrued liabilities	2,083,308
Total Liabilities	$ 29,770,977
Margin of safety to certificate holders	10,761,076
Total	$ 40,532,073
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1976 was	136.15
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1976 was	50.86%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1976 was	4.18%

(Signed by): Daniel G. Stewart

PEAT, MARWICK, MITCHEL & CO.
(Consulting Actuaries)

JOSEPH LESAWYER,
Supreme President

ULANA M. DIACHUK,
Supreme Treasurer

Вечір Івана Кедрина в ЛМКлюбі в Ню Йорку

Спілка Українських Журналістів Америки і Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку запросили українське громадянство на вечір з нагоди появи книжки ред. Івана Кедрина-Рудницького: ,,Життя — Події —Люди". Вечір відбувся в п'ятницю, 21 січня 1977 р., в домівці Клюбу, в якому взяли участь: ред. Ольга Кузьмович, ред. Уляна Любович і проф. Василь Калинович, з кінцевим словом ред. Кедрина.

Вечір відкрив голова Клюбу інж. Іван Жуковський, вітаючи авторів вечора і численно зібраних гостей та передаючи дальше ведення програми в руки ред. Любович.

Перша з промовців виступила голова СУЖА ред. О. Кузьмович із милим для неї спогадом, коли молода абсольвентка, повертаючи в 1939 р. із своїх журналістичних студій у Варшаві, потрапила на практику до знаного щоденника ,,Діло" у Львові, зустрінувши в домівці редакції ред. Кедрина, д-ра Німчука, д-ра Михайла Рудницького, Михайла Хомяка, Романа Купчинського і других, що тепло її прийняли до свого гурту, хоча всі вони були людьми загально знаними і фаховими редакторами. Та ця практика скоро покінчилася ворожою окупацією Західньої України і міста Львова. Тепер, після довгих років у змінених цілковито обставинах, сердечно вітає ред. Кедрина з успішною появою його книжки, називаючи її ,,скринькою прозірок" українського зорганізованого життя за останнє 60-ліття.

З черги привітала автора книжки ред. Любович додаючи, що це вартісна книжка хоч і викликала критику, але все залежить від цього, хто і з яким наставленням цю книжку читає і як її коментує. Очевидно, серед читачів книжки грають теж ролю певні емоції, але автор також писав цю книжку, може й свідомо, із сильними емоційними насвітленнями.

Проф. Василь Калинович почав свою доповідь ствердженням, що це не є перша книжка автора, бо вже давніше вийшла публікація ,,Берестейський мир", ,,Причини упадку Польщі", ,,Викривлена правда", а тепер появилася обширна книга 680 ст. тексту ,,Життя — Події — Люди", яку слід вважати синтезою і підсумками всіх думок і діяльности автора книги. Сам читав цю книжку з великим вдоволенням, хоча є в ній речі досить контроверсійні і два читачі книжки різно будуть сприймати написане і те коментувати. Обговорюючи побут автора книжки в Києві 1919-20 рр., під большевицькою окупацією, доповідач уважає, що автор книжки за мало і дуже побіжно згадує цей час, а це справа важна представити як населення міста ставилося тоді до большевиків, як вони задивлялися на політичну ситуацію, і що тоді грало ролю, терор, страх, обіцянки чи переконання. Червоною ниткою тягнеться критичне становище автора до галицького партикуляризму, подібно як це робив д-р Шлемкевич. Автор книжки критикує діяльність на еміграції д-ра Петрушевича у Відні, д-ра Панейка в Парижі та інших, але на думку доповідача, їхню діяльність треба оцінювати як гостру реакцію проти дій і політики Польщі на західніх землях України. Автор книжки не виправдує так зв. ,,Зятківського договору", за те обороняє ,,Варшавський договір", мовляв, коли мається на увазі цілість, частина не грає великої ролі, бо рішає силовий фактор, але тоді цього ,,силового фактора", як довела історія, зовсім не було. Сьогодні важко акцентувати такі ,,відступлення" та їх обороняти.

Згадує автор книжки своїх добрих знайомих і приятелів поіменно, але дуже мало пише про їхню ідеологію, так як згадав про наші центральні установи у Львові, але дуже мало про їхню роботу. З деяких фрагментів спогадів виходить, що політичні лідери обсіли всі центральні установи і всі верхні становища, подібно як тут в Америці. Пише автор про свій еміграційний побут в Австрії, але, на думку доповідача, його місце було тоді в Мюнхені чи Авгсбурзі, бо там були політичні центри і осідок Центрального Представництва Укр. Еміграції. Ставши на американськім ґрунті, автор висловлює думку, що забагато маємо організацій молоді, на його думку повинна бути одна організація, але доповідач із цим твердженням не годиться, одна було б рішучо замало. Те саме з НТШ і УВАН — автор хотів би лишень однієї наукової централі — на думку доповідача, не в тому справа, що є два центри, а в цьому, щоби науково стояли на висоті.

Щодо УДЦентру і УНРади то треба їх затримати як символ нашої Держави і воно є оправдане, але коли подивитися під іншим аспектом, то такі екзильні уряди мають успіх лишень короткий час і поступово втрачають на значенні, не виконуючи своїх законних функцій, бо цього не можуть і тому тратять свою атрактивність.

В книжці находимо деякі ,,родзинки", які можна сміло поминути. Є теж певні гумористичні образки, як прим. про шевство чи гінекологію. Вартість книжки, на думку доповідача, є дуже велика, в нас небагато важливої документації, тому добра мемуаристика мусить заступити цю документацію в багатьох місцях. Автор книжки пише про дуже вагові політичні події, про концепції української незалежности і своєї державности, описав ці події і визначних людей так з Придніпянщини, як також з Галицької землі і в цьому велика його заслуга. Українці мали своїх політиків і мали свою політичну концепцію, прямуючи до своєї державности.

Ред. Кедрин на думку проф. Калиновича є добрим знавцем українсько-польських відносин пишучи про ті справи. Коли хто захоче віддатися студіям цим відносин і запізнатися із розвоєм української політичної думки, мусить сягнути по книжку ,,Життя — Події — Люди" і в цьому велика її вартість.

Після короткої перерви промовив автор книжки ред. Кедрин. Закидають йому, мовив автор, завелику суб'єктивність в оцінці людей і подій, але де на світі писали люди свої спогади об'єктивно? Коли згадаємо про спогади таких публіцистів як Є. Чикаленко чи О. Лотоцького — вони не лишень не писали об'єктивно, але ще й кепкували з людей чи інших публікацій. У своїх спогадах Черчіль висміяв де Ґоля, мовляв, найважчий для нього в житті був льотаринський хрест. Тільки хроніка мусить бути об'єктивна. Книжка може подобатись або ні, але не можна її до цієї міри обезцінювати, щоб не можна було в ній найти корисних відомостей чи коментарів. Деякі критики цієї книжки правдиво не були об'єктивні, бо щож то за закид, що автор забув написати про Т-во св. Андрея? Автор здає собі справу з багатьох помилок, переіначень прізвищ тощо. Та лиха доля не дала дожити його приятелям і рідній сестрі, що обіцялись допомогти коректою і справленням перед друком деяких неточностей. Коли б прийшло до другого видання книжки — всі помилки будуть виправлені.

Закид, що автор надто вихвалив своїх рідних, також не є стійкий, бож як це відомо загалові українського громадянства, це були люди творчі, що залишили по собі певну культурну спадщину і ніяк не можна було не згадати їх добрим словом. Думаю — додав автор — що правду сказав проф. Калинович, а саме, що дослідники української політичної думки чи українські історики не зможуть ніяк поминути цю книжку, в якій найдуть те, що їм буде потрібне!

Від Управи Клюбу дружину ред. Кедрина п. Марусю Рудницьку обдаровано китицею живих квітів під гучні оплески присутніх гостей і на цьому закінчено цей успішний вечір.

Б.Б.

Свято Державности в Чікаго

Редактор М.Панасюк, голова Відділу УККА в Чікаго передає грамоту ,,Українця Року" Владиці Ярославові. Збоку стоїть о. канцлер Василь Білинський, посередині — адвокат Ю. Куляс.

Відзначення вікопомних Січнів у Чікаго відбувається у формі врочистих бенкетів. Можна різно дивитися на цю форму святкувань, однак, маючи на увазі основну ціль нести нашу правду у світ, нам і далі здається, що це єдина форма репрезентативно й корисно осягнути цю мету при цій особливій нагоді.

Велика участь інших етнічних груп і представників адміністрації і цього року була найкращим того доказом.

Отець канцлер В.Білинський відспівав американський національний гимн. Програму свята відкрив голова Відділу УККА ред. М.Панасюк, промовляючи українською та англійською мовами. Опісля він передав ведення бенкету адвокатові Ю.Кулясові.

Молитву провів пастор О.Гарбузюк, а благословення їжі — Владика УПЦ Константин. Головну промову виголосив екзекутивний заступник президента УККА п.Йосиф Лисогір. Кульмінаційною точкою бенкету було вперше відзначення ,,Українця Року" —Владики Ярослава, чікагського єпископа УПКЦ. Слово Владики з цієї нагоди, так як і звернення англійською мовою до посадника міста, а в дальшому й молитва на закінчення святкувань—кожному з нас залишиться в пам'яті на довгі роки.

Нагороду ,,Людини Року", призначену св.п. посадникові Р.Дж.Дейлі, перебрав теперішній посадник Чікаго Майкл А.Біландіч, сказавши, що ще й дотепер володіє в письмі і слові хорватською мовою; він закликав присутніх до плекання спадщини батьків. Крім того окремі нагороди були дані о. протопресвітерові Ф.Білецькому, Катерині Доманчук-Баран, Д.Ротг і Л.Вайнтробу.

Ансамбль бандуристів і хор ОДУМ-у під керівництвом А.Луппо прикрасив наш бенкет мистецьким виконанням декількох пісень. Під кожним оглядом ці святкування пройшли дуже успішно.

М.П.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

про свою родину. Та й тут треба сказати правду, і то не ,,суб'єктивну", а дійсну: я не проти того, щоб автор згадував своїх рідних, але був проти того, що автор хвалив свою сестру Мілену за книжку про Патріярха Йосифа та хвалив братів Михайла й Антона — всі ці три особи контроверсійні, і чому це так, Кедрин добре знає.

Правда, автор признався, що він несправедливо написав, що ,,напевно всі духовники... налякалися та й ще лякаються зверхництва Кардинала Сліпого над собою". Та й тут Кедрин обернув кота хвостом і розвеселив частину приявних тим, що він не мусить знати, що існує Товариство священиків ім. св. Андрея, (яке підтримує діяльність Патріярха Йосифа).

Кедрин веселив частину приявних, а інша частина сиділа в задумі, що це ,,ходзіл по свєцє і збєрал смєцє" не будь-хто, а почесний голова СУЖА та голова Українського Парляменту у вільному світі... Шкода, що п.Кедрин не знає думки філософа Епіктета, який навчає: ,,Ніщо інше не підходить так провідній людині, як те, щоб з нікого не насміхатися, ані нікого не ображати, але з рівного виростати понад усіх".

Організатори цього вечора мимоволі взяли в оборону ред. Кедрина, бо в Клюбі завжди відбуваються запити й дискусії, а 21-го січня пан Кедрин міг 40 мінут бавити присутніх насміхами й кпинами (не суб'єктивними!) над автором рецензії на його книжку, а ця рецензія, хоч не хвалила Кедрина, то все ж таки зробила рекляму його книжці.

Коли автор цих рядків виходив з домівки Клюбу, до нього приступив один поважний громадянин і сказав:

—Ну, тепер вам відхочеться писати рецензії після такої гостини між журналістами.

Та я йому відповів:

—Якщо Бог дасть здоров'я і якщо ,,Свобода" буде їх друкувати, то я не припиню оцінювати наші книжки, бо роблю це не для слави і не для грощей. Між нами тільки один є Кедрин. Ось вчора я дістав такого листа від автора недавно оціненої книжки (оригінал я показував Редакції ,,Свободи"):

,,Вельмишановний пане Докторе! Дуже дякую за таку цінну рецензію моєї книжки. Відгуки вже є моральні і матеріяльні. Кілька моїх знайомих поздоровляли мене з нагоди цієї рецензії".

Заява ред. І.Кедрина

Кожна книжка може читачам подобатися, або не подобатися, і кожний рецензент має право оцінювати книжку прихильно або неприхильно. Це недискусійні правди. Тому я ані в тямці не мав ображувати та ще й глумитися з д-ра Луки Луцева за те, що він написав на мою книжку рецензію, яка в моїх очах була неприхильною, а в його очах — справедливою. Я використав нагоду не задля полеміки з рецензентом, а щоби виправдувати себе із зроблених мені закидів. Коли ж я зробив це у жартівливих загальниках, що їх д-р Л.Луців взяв на свою адресу, то це мені прикро, бо йшло всупереч моїм інтенціям. Д-р Луців закидає мені, що в деяких місцях своєї книжки я написав неправду, я ж тверджу, що абсолютна правда вміщається тільки у Святій Євангелії та що всі твердження і всі оцінки у мемуарному творі є релятивною правдою, як вислів суб'єктивних поглядів автора. Найбільшою причиною даного непорозуміння між автором і рецензентом було те, що на тому вечорі в Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку не було дискусії ані навіть запитів, бо пан голова ЛМКлюбу, не порозумівшись з приявною головою СУЖА, яка влаштовувала вечір, несподівано закрив вечір. Д-р Л.Луців мав і має право почувати себе покривдженим, бо в дискусії, чи бодай у запитах до автора книжки, ми напевне були б з'ясували це непорозуміння.

Іван Кедрин.

НАРАДИ УККА В ЧІКАҐО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Під час зустрічі представників УККА з представниками УЛТ ПА.

Учасники конференції в справі створення Української Економічно-Господарської Ради.

Огайо, а з далекого Піттсбургу — голова тамошнього Відділу УККА Ананій Никончук, а теж представники місцевих організацій і установ: СУА, ООЧСУ, СУМА, УВ АБН, Братства І-ої УД УНА, Товариства Українських Підприємців, Кредитової Кооперативи „Самопоміч", Ради Українського Шкільництва, Української Американської Фундації, Української Баптистської Церкви, редакції „Екран" та Української Радіопрограми. Разом у нарадах взяли участь 42 особи.

В програмі нарад проблематику УККА реферували мгр Іван Базарко та мгр Уляна Дячук. Доповнюючі інформації подавали в дискусії ред. Ігнат Білинський та Йосип Лисогір.

У вичерпній доповіді, яка охоплювала пройдений шлях праці УККА, аналізу XII Конгресу Українців в Америці та перспективи на майбутнє, мгр. Іван Базарко наголосив незаперечні досягнення УККА в окремих ділянках праці, почерез допомогу в переселенні українських еміґрантів до ЗСА, видавання журналу „Український Квартальник", працю на терені Вашінгтону, свідчення в Конгресі ЗСА, переведення схвалення Конгресом ЗСА резолюції Тижня Поневолених Націй, відзначування в Конґресі ЗСА Роковин Української Незалежности, переведення схвалення закону в Конґресі ЗСА та побудови Пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні, участь у міжнародних конференціях і виставках, підготовку і переведення Першого Конгресу СКВУ у Ню Йорку, включення в акцію за Патріярхат УКЦеркви, публікацію ряду корисних книжок і брошур, організування допомоги й обороні українських політичних в'язнів у СССР, підготовку й переведення відзначення 200-річчя ЗСА і 100-річчя поселення Українців в Америці, скріплювання українського культурного життя обміном українських мистецьких ансамблів з різних країн та організацією виступів прибулих з України мистців, допомогу в розвитку українського шкільництва та студентських і молодечих організацій тощо.

Мгр. Іван Базарко вказав теж на заплянові почини в організації Бюра УККА у Вашінгтоні, у виданні підготованих до друку важливих праць, включення українського економічного сектора для співпраці в системі УККА, акції в обороні національних і людських прав в Україні, створення Шевченківського Центру у Вашінгтоні й інше.

Про фінансову базу УККА та потреби для розгорнення запляннованих починів говорила пані Уляна Дячук, касир УККА, наголошуючи громадський обов'язок вплачування Національного Датку, що становить матеріяльну основу незалежної дії УККА.

На тему українського шкільництва в Америці цікаву доповідь виголосив проф. М.Семчишин, пропонуючи скликання Крайової Конференції Педагогів для обміркування методів і способів збереження та скріплення українського шкільництва в Америці, як основного протизасобу проти асиміляції українського молодого покоління.

Доповнюючи звідомлення Екзекутиви в аспекті цілости праці УККА, представники поодиноких Відділів УККА інформували з черги про діяльність УККА в їхніх місцевостях, висловлюючи також свої побажання до Централі.

В широкій і діловій дискусії, в якій висловлювали цікаві думки майже всі учасники нарад, пропоновано використати усі можливості для кращого усистематизування збірки Народного Фонду, створюючи при Екзекутиві окрему фінансову референтуру та включаючи у збірку фондів поодинокі організації; підкреслювано потребу активізації економічного сектора і активної співпраці з Церквами та професійними організаціями; вказувано на послаблення громадського життя і проблему включення у громадську працю молодих сил; пропоновано переводити культурні пописи між поодинокими осередками та Олімпіяду; висловлювано признання Екзекутиві за зорганізування Окружних Нарад Відділів УККА, закликаючи переводити такі наради систематично в поодиноких місцевостях; схвалювано повну підтримку для організування і дії Бюра УККА у Вашінгтоні; пропоновано створити постійний фонд УККА, відсотки з якого йшли б на працю УККА; вказувано на потребу активнішої співпраці з молоддю в її акціях в обороні українських політичних в'язнів тощо.

На всі порушені в дискусії питання дали відповіді мгр. І.Базарко, пані У.Дячук, ред. І.Білинський, а в заключному слові п. Йосип Лисогір вказав теж на ведені Централею УККА заходи на форумі Конгресу ЗСА в справі відновлення Українських Церков у СССР, в справі зустрічі делеґації УККА з президентом Джіммі Картером, а теж нашої акції під час запляннованої на червень цього року Міжнародної Конференції у Београді в справі здійснювання Гельсінкських постанов.

По закінченні нарад відбулася спільна вечеря, господарем якої був голова Відділу УККА в Чікаго ред. Михайло Панасюк. Під час вечері, в якій взяли участь теж крім учасників нарад численні представники місцевих організацій і громадянства, добре опрацьоване слово виголосив п.Володимир Мазур, а інформацію про наради подав п. Йосип Лисогір.

Приявних членів керівних органів УККА та представників Відділів УККА з різних місцевостей і стейтів представив Голова Відділу УККА в Чікаго ред. М. Панасюк. Спільну вечерю почато й закінчено молитвою.

В годині 9-ій вечора члени керівних органів УККА взяли участь у зустрічі градуантів Школи Українознавства в Чікаго. Від УККА вітали градуантів п. Йосип Лисогір і мгр. Іван Базарко.

НАРАДИ В ЕКОНОМІЧНИХ СПРАВАХ.

Триденні конференції завершились нарадами членів керівних органів УККА з представниками Братських Союзів: УНС, УРС, СУК, „Провидіння" і УНП; Централі Українських Кооператив Америки; Ліги Українських Щадниць та Об'єднання Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів в Чікаго.

Наради відбулись у неділю, 13-го лютого, в модерному приміщенні Української Щаднично-Позичкової Спілки „Певність" і в них взяли участь 38 осіб. На програму нарад, що їх відкрив адв. Ю.Куляс, президент Щадниці „Певність", склались: доповідь дир. Омеляна Плешкевича про „Заходи в організуванні українського економічного життя у ЗСА в минулому"; інформація п. Йосипа Лисогора про діяльність Братських Союзів; доповідь д-ра Володимира Нестерчука на тему „Економіка ЗСА й українська участь у ній"; слово адв. Ю.Куляса про можливості українських фінансових установ допомагати фінансово українській громаді та доповідь д-ра Романа Кобилецького про організацію приватного купецтва і промислу.

Від імені Централі УККА мгр. Іван Березко з'ясував заходи УККА для створення Крайової Господарської Ради, завданням якої було б плянувати розвиток українського економічного життя в Америці та координувати співпрацю Братських Союзів, фінансових установ і приватного господарського сектора в системі УККА.

Вислідом живої дискусії, в якій панувала однозгідність щодо ролі і важливости економічного сектора в житті спільноти та конечности його співдії у підсиленні громадських починів УККА, було створення комісії в складі по одному представникові від поодиноких економічних секторів та Фінансового референта Екзекутиви УККА. Завданням комісії є в найкоротшому часі оформити Крайову Господарську Раду, або зреорганізувати КУФУА і опрацювати плян української економічної дії в Америці.

Основні чотири українські економічні сектори були заступлені в нарадах такими особами: Український Народний Союз — гол. предсідник Йосип Лисогір і касир пані Уляна Дячук; Український Робітничий Союз — гол. предсідник Іван Олексин; Союз Українців Католиків „Провидіння" — гол. секретар Богдан Казанівський; Українська Народна Поміч — гол. предсідник Володимир Мазур, заст. гол. предсідника Лев Футала і секретар Ананій Никончук.Централя Українських Кооператив Америки: дир. Р.Мицик, дир. О.Плешкевич, інж. Д.Григорчук, д-р Роксоляна Гарасимів, ред. М.Панасюк, проф. В.Іващук, д-р В.Нестерчук, п.Р.Бігун і п. О.Сацюк.

Ліґа Українських Щадниць в ЗСА: Д-р Ю.Куляс, інж. В. Голод, дир. Р. Семків, інж. М.Гриневич і М. Куляс, д-р Р.Кобилецький.

Об'єднання Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів: Д-р Р. Кобилецький, Т.Яцків, д-р Б.Старух, мгр. В.Ничай і М.Сенчишак.

По закінченні нарад, якими провадила Президія в складі: Й.Лисогір, І.Базарко і проф. В. Іващук, Дирекція Щадниці „Певність" гостила учасників конференції обідом, під час якого продовжувано обмін думок.

Об'єктивно слід ствердити, що цих три дні нарад в Чікаго були надсподівано дуже корисними і будуючими.

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Річні Загальні Збори місцевого Відділу ОУА „Самопоміч" відбудуться тут у неділю, 27-го лютого 1977 р., в год. 2:30 по пол. в домівці Відділу, 98 Друга евеню, зі статутовим порядком нарад.

ЛЮДОНЕНАВИСНИЦЬКА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

1-му л/о. Цей, що залишився, почав просити оперуповноваженого старшого лейтенанта Ширяєва, щоби і його відіслали до штрафного лагпункту, аби лиш не роз'єднували з товаришем. Ст. л-т Ширяєв дозволив цьому останньому вирушити до штрафного лагпункту і наказав йому сідати в машину.В'язень зрадів і попрямував до машини, і тут же був убитий ст. л-том Ширяєвом. Його побратим, який сидів уже в машині, зіскочив з неї до убитого приятеля і також був розстріляний тим же ст. л-том Ширяєвом. Наступного дня з 4-го л/о на штрафний лагпункт відсилали групу в'язнів, що складалась із 13-ти осіб. Ця група мала йти пішки по тундрі. Тоді вже танув сніг і в тундрі місцями стояла вода. І ось, скрутивши з дороги в тундру, конвой скерував людей просто у воду. Перед водою люди зупинились і почали просити в начальника конвою дозволу перейти по сухому. Конвой, згідно зі своєю традицією, визвірився на в'язнів з базарною лайкою й погрозами, приневолюючи їх іти у воду. В'язні відмовились іти і, щоб не дати конвоєві приводу вжити (проти них) зброю, сіли на сніг і оголосили, що будуть сидіти до того часу, поки не прибуде офіцер. Офіцер, який прибув сюди, вислухав скаргу ув'язнених, взяв у солдата карабін і пострілом у голову убив в'язня Сафронюка, який сидів попереду.

Одноразово розійшлася чутка з 3-го л/о, що там в присутності генерала Сємьонова було поранено і убито 6 людей.

Ця сваволя викликала замішання серед в'язнів Гірничого табору. Ніхто не знав, де, коли і на кого буде скерований наступний постріл. Але довго чекати не довелося: 25-го травня 1953 року на 5-му л/о був відкритий вогонь із автомату, скерований на групу в'язнів, які стояли при вході до житлового бараку. Із них шість осіб було поранено і один забитий..."

Такий то був, з дозволу сказати, режим, проти якого повстали в'язні Норильська. За мою скромну участь у цьому повстанні Колодяжний звинувачував мене в порушенні всановленого режиму.

Так вільно поводиться Колодяжний із зафіксованими в моїй особовій справі фактами. А що робить він там, де фактів нема? Інсинуює!

Його, наприклад, дратує моя дружба з Авраамом Шифріном, яку він зображує так: „Народна мудрість гласить:„Скажи, хто твій друг, і я скажу, хто ти". Виникає запитання: якщо сіоніст і шпигун Шіфрін підтримує зв'язок з Грицяком, то хто ж такий Грицяк?

Гадаємо, що в додаткових поясненнях нема потреби".

Ця видумка така зухвала й безвідповідальна, що я навіть не беруся її спростовувати. Мені до подібних звинувачень не привикати. В 1959 році мене тайно й безпідставно звинуватили у створенні ОУН на Вінниччині, чим було прокладено дорогу до мого арешту. Тепер уже явно, але так само безпідставно, звинувачують у шпигунстві... Тактика змінилася, та почерк упізнається той самий. Для чого це робиться, здогадатися не так важко.

Важче здогадатися, чому мої взаємини з Шіфріном так дратують Колодяжного. Чому йому не подобається, що в'язень приятелює з в'язнем, що українець приятелює з євреєм? Йому більше подобалося б, якби ми гризлися між собою, як собаки. Та цього нема й не буде, марні його сподівання!

Коли прочитати статтю Колодяжного від початку до кінця, то може скластися враження, що поштовхом до написання його статті став виклик-дозвіл на в'їзд до Ізраїлю, якого я одержав ще в 1973 році. Чому Колодяжний так довго мовчав? А чи знає він, проти чого тепер обурюється?

Я подав заяву на виїзд до Ізраїлю, користаючи із свого громадянського права, зафіксованого в Декларації Прав Людини, що її проголосила Організація Об'єднаних Націй і підписали уряди всіх демократичних країн світу, в тому числі й уряд Радянського Союзу. Я не порушив державного закону. Якщо тут і було якесь порушення, то тільки з боку тих органів влади, які позбавили мене права на виїзд.

Я не можу користати ще з одного мого права, що зафіксоване в резолюції 15 конференції ЮНЕСКО — права на вільний контакт з Ауровілем.(місто в Індії)".

— — —

Дальше подано повний текст звернення в цій справі до керівників СССР та Індії і на закінчення сказано:

— — —

Відповіді на це звернення я досі не маю.

А становище моє, як свідчить досвід, таке:

1) Якщо я буду працювати й не буду ні з ким контактувати, як це було в 1958-59 роках, звинуватять, що ніде не працював і створював ОУН — чекати арешту.

2) Якщо буду контактувати з друзями — звинуватять у шпигунстві — чекати арешту.

Який же з цього вихід? Тільки один: виїхати із СРСР

Підписуючи Декларацію Прав Людини, уряд Радянського Союзу уже визнав за мною право на виїзд. До Вас звертаюся тільки з одним проханням — забезпечити мені це право і дозволити виїхати.

Є.Грицяк

НА ПРОСФОРІ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Сонний, Таня Ягобовська, Христя Барна, Ліда Микитин, Юрко Пастернак, Оленя Червоняк, Гриць Ґіна, Галюся Сонний, Андріяна Лучечко, Світляна Войціцька та інші діти в гурті колядників. Закінчено сценку загальним колядуванням залі та словом представниці 83-го Відділу Варки Бачинської, з якого присутні довідалися, що це вже тринадцятий раз Відділ ставить щороку іншу різдвяну п'єсу і цей раз виключно силами власних дітей, що з них майже всі належить і до хору, — в чому нема й дивниці, враховуючи той факт, що якраз цей Відділ СУА був чи не ініціятором заснування „Молодої Думки", тому й співпраця між цими обидвома вартісними колективами надзвичайно гармонійна й постійна.

У підсумку, щоб не забути нікого, хто спричинився до успіху Просфори, слід згадати оо. священиків, які розпочинали й кінчали трапезу молитвами й будуючими словами заохоти для невтомних трудівників на полі виховання й культури наших наймолодших. Це був священик о. Володимир Базилевський і католицький — о. Себастіян Шевчук. На залі було кілька сестер-монахинь та інші священики. Промовляв до зібраних також голова цілого Т-ва „Думка" Юрій Штогрин, віршований привіт від „М. Д.", голосним голосом справді хоч би й на дорослого, віддеклямував шестирічний Павлусь Червоняк.

Прегарно заспівувала хорові „Молода Думка" співачка Євгенія Турянська. Декорували залю Богданна Блаженко-Титла і Євген Титла, теж соліст „М. Д". Петро Ганкевич подбав про звукопосилення; фортепяновий супровід був у вправних, хоч і дуже молодих руках Олеся Кузишина. Кошти декорацій і традиційних колачів покрили Христя Блаженко і п-во Титли.

Слід було б вичислити і всіх любих солістів та співаків „Молодої Думки", але їх багато (дай Боже, щоб і побільшало), тож про них прочитаємо в „Бюлетені" і на новій платівці „Співаймо разом з нами", що ось появляється її другий наклад.

Концерт віоліста Ю. Вожаківського в Ню Йорку

Віоліст Юрій Вожаківський виступить в Алис Талі Голл у Нюйоркському Лінкольн Центрі в складі „Де Вос" квартет в понеділок, 28-го лютого, о год. 8-ій вечора.

Віоліст Юрій Вожаківський

Музичну освіту Юрій почав у сл. п. проф. В.Цісика в Українському Музичному Інституті. В роки навчання, у цій же школі Юрій був визначним учнем, солістом у струнному ансамблі, а також часто виступав на українських імпрезах та в радіо. Наші композитори: В.Грудин та сл. п. М.Фоменко завжди підкреслювали його талант та співучість скрипки з-під його пальців. Будучи ще учнем середньої школи, Юрій уже був асистентом концертмайстера, а пізніше і концертмайстером у Студентській Стейтовій Симфонічній Оркестрі, отримавши перші нагороди на різних музичних стейтових і міжстейтових змаганнях.

Високу музичну освіту він здобув у музичній школі Джуліярд. Його учителями були світові майстри музики: Іван Ґалам'ян, Оскар Шумський, Волтер Трамплер і Бруно Ґіуранна в Сієні, Італія, де Юрій виступав, як соліст з академічною оркестрою. У Джуліярді Юрій був три роки концертмайстером симфонічної оркестри. Професійну практику камерної музики він одержав від членів Джуліярд квартету, перебуваючи чотири роки під їхнім керівництвом. За його успіхи в навчанні одержав високовартісну віолу,як нагороду.

Зараз же, після закінчення Джуліярду, Юрія покликано до армії, і чотири роки він був ведучим віолістом в оркестрі та квартеті в Білому Домі. Після закінчення військової служби, Юрія запрошено до „Гранд Репітс Симфоні" Мічиґен, на головного віоліста і соліста. В 1974 році при цій оркестрі організовується „Де Вос" квартет з ведучих музиків. Назва „Де Вос" походить від прізвища почесних громадян стейту Мічиґегу Гелен та Річард Де Вос, які пожертвували 40.000 долярів на зорганізування цього квартету. Юрій Вожаківський був одним із організаторів і мистецьким керівником цього квартету, хоча в ньому немає „боса", бо в його складі є особливі таланти, як підкреслює музичний критик, Геральд А.Елліот. Юрія Вожаківського відзначають, найбільше як практика в камерній музиці.

„Де Вос" квартет рахується стейтовим. Він виступає з концертами та уже дев'ять разів брав участь в програмах Освітньої телевізійної сітки, а в роках 1975-76 концертував в Еспанії. Крім цього, Ю.Вожаківський працює у Говпколеджі Мічиґену, як професор віоли.

Було б бажаним, щоб українці своєю приявністю на концерті показали, що ми цікавимося і морально підтримуємо українську молодь на дусі, яка прагне до збагачення культури, в тім числі і нашої.

У склад „Де Вос" квартету крім віоліста Юрія Вожаківського ще входять: Йозеф Янкелев — 1-ша скрипка, Вілліям Патерсон —2-га скрипка, і Роса Гарбар — челло. В програмі: Гайдн, Сурінач і Дворжак. Квитки можна набути при касі Алис Таллі Голл, Бродвей, при 65-ій вул. у Ню Йорку.

Ю.Вожаківський є членом 25-го Від. УНСоюзу.

Тиждень Івана Франка в Торонті

Від 5-го до 12-го грудня у Торонті відбувався Тиждень Івана Франка. Проголосив його Комітет Українців Канади, Відділ Торонто, щоб відзначити 120 роковини з дня народження та 60 роковини з дня смерти Великого Каменяра. До участи були запрошені мистецькі групи та товариства міста Торонта. Торонтонська громада відгукнулася на заклик КУК-у і спільно відзначила цього велетня у нашій літературі, доктора філософських наук, кандидата Нобелівської Нагороди та невтомного громадського діяча. Українська громада Торонта ще раз доказала, що хоча ворог нашу культуру нищить, історичні факти перекручує, ми стараємося нашу культуру тут плекати та з гордістю знайомимо з нею наше довкілля.

Програма Тижня Івана Франка була різноманітна і тому успішна. Почалася 5-го грудня, коли голова місцевого Комітету Українців Канади, д-р Сокольський представив численно зібраним гостям доньку поета, Анну Франко-Ключко з родиною, і вони спільно офіційно відкрили Тиждень,перетинаючи блакитно-жовту стрічку в Бібліотеці Українського Національного Об'єднання і цим відкриваючи виставку творів Івана Франка. Після відкриття Анна Франко-Ключко прочитала Пролог до Мойсея; О. Соколик читала уривки споминів доньки про Франка як люблячого батька, п. Сокольський, батько голови КУК-у розказав спомини про похорон Івана Франка.

В просторій бібліотеці розміщено видання Івана Франка: окремо дитяча література, окремо чужомовні видання тощо. Крім книжок був також портрет дружини поета, портрет поета, ікона, якою благословили до шлюбу Франка, стара козацька ікона—родинна пам'ятка. Виставка була відкрита цілий тиждень і було доволі численних відвідувачів. Виставку приготувала п-і Г. Палієнко.

Із виставки всі пішли разом з родиною Франка до катедри св. Володимира. Тут, о год. 3-ій, заходом Братства св. Володимира та Союзу Українок Канади відбувся вечір творчости Івана Франка з деклямаціями молоді, музичною програмою та висвітлюванням прозірок з життя поета. Програмою вечора проводила Наталка Рева.

Увечорі театральний ансамбль „Заграва" поставив драму Франка „Украдене щастя". Прекрасною грою акторів були всі захоплені, а донька, пані Франко, висказала від себе і родини признання і подяку.

У п'ятницю Українське Об'єднання Письменників „Слово" влаштувало вечір Франка з 4-ма доповідями на теми: „Іван Франко — поет", читав поет Володимир Скорупський; „Світогляд Івана Франка", читав професор Дмитро Козій; „Франко і музика", читала Оксана Бризгун-Соколик. Доповіді були доповнені мистецьким читанням творів поета. Програмою цікавого вечора проводив письменник Улас Самчук.

У суботу, 11-го грудня, о год. 12-ій в полудне, зійшлися студенти всіх Курсів Українознавства, щоб спільно живим словом вшанувати Івана Франка. Багато молоді, гарні деклямації і співи зробили радісне враження на всіх. Увечорі Літературно - Мистецький Клюб АДУК мав свій Франківський вечір. Доповідь мгр Аріядни Стебельської на тему „Смерть Каїна", ілюстрована читанням поезій Франка, та музичними точками, створила приємну атмосферу.

У цім тижні і всі українські радіопередачі мали свої Франківські програми. На закінчення Тижня Мистецька Рада КУК приготовила Концерт творів Франка, що відбувся в авдиторії Політехнічного Інституту Раєрсон, о год. 3-ій пообіді. Ціла програма була зложена з виключно творів Франка. Мішаний хор „Боян" при філії УНО проспівав „Коваля", музика Гайворонського, та „Розвивайся, лозо, борзо" і „Пісне моя", обид ві композиції Зенона Лавришина, написані спеціяльно для торонтських святкувань. Хор виглядав гарно в своїх народних строях на тлі темних завіс сцени. Виконав свою програму з чуттям. Диригував Іван Ляхович. Йосип Гошуляк, бас, колишній член Канадської Оперної Компанії, заспівав „Каменярі", музика Степового та „Монолог Захара з опери „Золотий обруч". Мякий, глибокий голос, вдумливе та музикальне виконання було успіхом Гошуляка: Головно слова Захара Беркута були передані з таким переконанням, що публіка сиділа як заворожена.

Доповідав д-р Леонід Рудницький, професор порівняльної літератури Ля Саль коледжу у Філядельфії. Тема доповіді: В пошуках українського я" — актуальність творчости Івана Франка". Доповідач у змістовній доповіді прикладами доказав, що твори Франка були актуальні не тільки за життя Франка, а належать своєю актуальністю до сучасної світової літератури. Цікавим було протиставлення Каменярів, як ідеї Ми, до Мойсея, де Франко вже говорить „Я".

Йосип Гошуляк, виступивши вдруге, заспівав енергійно — „Безмежнеє поле", музика Лисенка, замріяне — „Розвійтеся з вітром", музика Степового та рішуче — „Цехмістер Куперяк", музика Мейтуса. Співак доказав, що вміє передати не тільки монументальні твори, а й мініятюри музикально, настроєво і переконливо.

Євгенія Чайка приготовила монтаж з поезій Франка „Як я люблю тебе, мій рідний краю". Її мистецьке читання захопило присутніх. Приємний альт, чудова мова та відчуття нюансів характерисувало її виступ.

На закінчення програми новостворений дивізийний хор „Бурлака" зробив присутнім приємну несподіванку. „Вічний революціонер" музика Лисенка, виконано з таким завзяттям, ритмом і енергією, що дебют хору „Бурлаки" був відразу успішний. Ніжне „Ой, ти дівчино", переброблене диригентом для хору зі солістом Антоном Дербішем, та „Не пора" зі солістом Андрієм Сорокою були влучним закінченням святкувань „Тижня Івана Франка. Хором „Бурлака" диригує Степан Гумініловиx.

Задню стіну сцени прикрашено постаттю Каменяра, що також оздоблювала естетичну програмку концерту. На останній сторінці програмки подано всі імпрези тижня Івана Франка. Сцену і програмку оформив мистець В. Беднарський.

Дочка поета, пані Анна Франко-Ключко була присутня на всіх імпрезах зі своїми синами Тарасом та Мироном та їхніми дружинами.

Тиждень Івана Франка — це культурний успіх громади міста Торонта.

Оксана Бризгун-Соколик

„Запорожець" у Вілкс коледжу

Український Оперний Ансамбль з Ню Йорку під керівництвом Лева Рейнаровича виступить у Вілкс-Беррі з оперою „Запорожець за Дунаєм". Опера відбудеться в неділю, 6-го березня 1977 р., о год. 4-ій по обіді у модерній концертовій залі Вілкс коледжу. В опері беруть участь наші відомі співаки і артисти: Лев Рейнарович, Галина Андреадіс, Тамара Лихолай, Богдан Чаплинський, Володимир Карпович, Михайло Яблонський. Диригент опери — Ярослав Ліщинський. Крім камерної оркестри при фортепіяновім супроводі в опері візьмуть участь місцеві сили: хор з Олифанту під диригентурою Миколи Мартинюка та танцювальний ансамбль під керівництвом о. Богдана Левицького з МекАду. Квитки на оперу можна набути в передпродажу щоденно в театрі від 1-го до 5-го березня між годинами 2-ою і 5-ою. Ціна квитків $4.00, студенти — $1.00. Цей виступ Оперного Ансамблю спонзорує Департамент модерних мов Вілкс коледжу.

В. К.

В. БУКОВСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

є у в'язницях і концтаборах. Серед них є вірменський поет Айруір Айрекіян, український історик Валентин Мороз філолог Святослав Караванський, учитель Данило Шумук, історик Іван Гель, поет Михайло Осадчий, публіцист Вячеслав Чорновіл. Юрій Шухевич провів на волі лише чотири роки від свого 15-року життя. Останньо його засудили на п'ять років в'язниці, п'ять років концтабору особливого режиму і п'ять років заслання за написання споминів. Український поет Анатолій Лупиніс тепер в Дніпропетровській психіятричній в'язниці під насильним „піклуванням" на неозначений час. Раніше він відсидів десять років в концтаборі".

Дальше Буковський говорив про депортацію цілих народів — месхів, німців, татарів, про 12 жидів, які пробували схопити совєтський літак і втекти на Захід та про обставини його арешту і засуду.

Говорячи про осіб, які були ув'язнені в концтаборах за поширення інформацій про порушення людських прав в СССР, про такі видання як „Хроніка біжучих подій", „Хроніка литовської Католицької Церкви" і „Український Вісник", Буковський назвав Ніоле Суданайте, Сергія Ковальова, Вячеслава Чорновола і Ґабрієля Суперфіна.

„Недавно Совєтський Союз кинув вам (Заходові) прямий виклик, проголосивши, що стеження за здійсненням Гельсінкських угод в СССР є злочином. Керівники московської і української груп, Юрій Орлов і Микола Руденко, та їхні члени, колишні політв'язні, Александер Ґінзбург і Олекса Тихий, заарештовані. Доля цих осіб і самої Гельсінкської угоди залежна від реакції західних країн: чи світ зможе обстояти своє розуміння свободи, чи він прийме принцип „соціялістичної демократії".

В дальшому Буковський подав декілька пропозицій на захист громадянських, людських, національних і релігійних прав:

1. Прослідити порушення цих прав в Комісії людських прав при Об'єднаних Націях, в ЮНЕСКО і Беоґрадській конференції;

2. Вимагати допущення спостерігачів до совєтських в'язниць, концтаборів, психушок і на політичні суди;

3. Домагатись вільних контактів між західніми Гельсінкськими групами і такими ж групами в Москві, в Україні і в Литві, включно із зустрічами з арештованими членами цих груп;

4. Узалежнити торговельні і економічні зв'язки від пошанування людських прав згідно з Гельсінкськими угодами. Цілком зрозуміло, що країна, яка не дотримується цих угод, — говорив Буковський, — легко порушуватиме всі інші угоди.

В своїй декларації Буковський сказав: „Я хотів би висловити дуже серйозну пересторогу: західня громадська думка, парляменти, уряди мусять бути витривалими. Захід занадто нетерпеливий. Після кількох безуспішних спроб, ви легко опускаєте руки в розпачі, а Совєтський Союз, знаючи Захід, чекає саме такої реакції і, як видно з останніх арештів, триматиметься дальше твердої лінії. І знову може зродитися такий погляд: чи не краще не дразнити совєтських керівників — вони цього рівнож очікують. Ви мусите зрозуміти, що нова хвиля репресій в СССР не є ознакою сили, а радше ознакою страху СССР у світлі зростаючої опозиції в середині країни і міжнародної солідарности з цією опозицією, зокрема з огляду на одночасне і безпрецедентне повстання опозиції в усіх східньоевропейських країнах".

В першому дні переслухань виступав рівнож Леонард Гармент, колишній представник ЗСА в Комісії людських прав при ОН.

В другому дні переслухань, тобто в четвер, 24-го лютого, мали свідчити американський журналіст Тад Шульц, литовський поет Томас Венцлова, член литовської групи сприяння Гельсінкських угод, який виїхав з Литви минулого місяця, і д-р Андрій Зварун, голова української Вашінгтонської групи сприяння Гельсінкським угодам в Україні.

У Ню Гейвені відзначено Січневі Роковини

Бенкет для відзначення Січневих Роковин в Ню Гейвені. [Частина гостей президіяльного стола]. На фото [зліва]: проф. Іван Телюк, заступник голови УККА, Відділ Ню Гейвен, проф. Лоренц ДеНардіс, стейтовий сенатор — головний промовець, конгресмен Роберт Джаймо, ґубернатор стейту Коннектикат Елла Грассо, посадник Ню Гейвену Франк Лоґ, інж. Орест Дубно, заступник стейтового комішенера податків, д-р Михайло Снігурович, голова УККА, Відділ Ню Гейвен

Ню Гейвен (М.Я.) — Українська Громада Великого Ню Гейвену велично відсвяткувала 59-ту річницю проголошення Незалежности України і 58 річницю Акту Соборности. 11-го січня посадник Ню Гейвену Франк Лоґ підписав проклямацію в пошану цих Роковин та визначив день 22-го січня 1977 р. Днем Незалежности України. Подібну проклямацію підписав теж губернатор стейту Коннектикат 13-го січня. У суботу 22-го січня ц.р. відбувся бенкет у великій залі Шератон-Парк Плаза Готелю в Ню Гейвені, в якому взяли участь теж визначні діячі американського політичного світу. Бенкет відкрив і святочну промову виголосив голова місцевого Відділу УККА д-р Михайло Снігурович. Тостмайстром був інж. Ігор Вальницький. Промови-привіти виголосили губернатор стейту Конн. Елла Грассо, яка прибула на врочистості із своїм мужем д-ром Грассо, конгресмен Роберт Джаймо, посадник Ню Гейвену Франк Лоґ, постмайстер Доналд Малоні та представник литовської групи Юозас Казляс і Ліда Фіцалович, голова СУА на Округу Нової Англії. Головну промову по-англійськи виголосив проф. Лоренц ДеНардіс, голова департаменту політичних наук в Албертус Магнус коледжі та стейтовий сенатор. Після бенкету відбувся баль, грала оркестра Б.Гірняка. На другий день, в неділю 23-го січня відправлено урочисті Богослуження в намірені українського народу в церквах обох українських віровизнань. Того ж самого дня о год. 12.30 по пол. на центральному „Гріні" перед Управою міста відбулася мирна маніфестація покладення вінка в пошану героїв, що впали за волю України. Святочну церемонію відкрив голова місцевого відділу УККА, молитву провів о.Кирило Дроздяк(помічник пароха УКЦ в Н.Г.) Промову по-англійськи виголосив інж. Орест Дубно, заступник стейтового комішенера податків, вінок — під пам'ятником героям війни — поклав пластун Богдан Попель в товаристві двох сумівок Люби Собко і Ліди Юречко. В церемонії взяли організовану участь із прапорами українські комбатанти, відділи Пласту і СУМА, та велика кількість українських громадян. Акт складення вінка фільмувала місцева телевізійна станція та передала це в рамках вісток із відповідним, прихильним коментарем. В час маніфестації, як теж 22-го січня повівав із місцевої ратуші український прапор. Про Січневі Святкування писала місцева англомовна преса, поміщуючи світлину, передавано на радіо і телевізії.

Свято Української Державности в Елмайрі і в Елмайрі Гайтс, Н. Й.

Заходом Відділу УККА усі українські організації 17 січня 1977 р. о год. 7-ій вечора прийняв посадник міста Дж. Кеннеди в приявності міської управи, яка саме мала своє перше засідання в цьому році. Репрезентацію очолив І. Довжицький, студент Елмайра коледжу. Посадник Дж. Кеннеди підписав Проклямацію Дня Української Незалежности, а також дозволив, щоб вивісити український прапор на федеральному будинку на протязі двох днів. Як також посадник Елмайра Гайтс Р. Олдройд підписав Проклямацію Дня.

У неділю, 23-го січня ц. р., о год. 10-ій ранку відслужено Службу Божу в українській католицькій церкві св. Миколая в Елмайра Гайтс в намірені українського народу. Опісля знамениту проповідь виголосив о. Парох С. Чомко. Цього ж дня о год. 3-ій по пол. у церковній залі відбувся концерт. Голова Відділу УККА В. Довжицький відкрив програму свята, а І. Довжицький відчитав Проклямації, що їх підписали посадники Елмайра і Гайтс.

Святочну промову двома мовами, українською і англійською, виголосив о. парох С. Чомко. Хор під диригентурою дер. І. Ващишина відспівав кілька пісень, а танцювальний гурток під проводом І. Довжицького, С. Довжицького і Б. Більського виконали кільканадцять танців. Свято закінчено відспіванням українського гимну.

І. Ч.

Повідомлення Екзекутиви УККА в Боффало

В середу, дня 16-го лютого 1977 р., відбулося засідання Керівних Органів УККА — останнє перед Загальними Зборами. На порядку дня були такі основні точки: 1. Звіт з відбутого Свята Державности. 2. Справа Національного Датку. 3. Обговорення справ, зв'язаних із Загальними Зборами. 4. Заплянованi імпрези на наступний діловий рік.

Свято Державности — згідно із звітом голови Відділу УККА п. Василя Шарвана — було наскрізь вдалою імпрезою. Основна ціль: спопуляризувати українську визвольну ідею між американцями — була досягнена. Дуже відрадним явищем була масова участь у імпрезі молоді й молодих подруж.

Відносно Національного Датку: Боффалівська українська громада виявила не абияке зрозуміння справи. Національний даток далеко перейшов суму 4,000 долярів. Коли взяти до уваги відношення зібраної суми до величини української громади в Боффало, тоді цій громаді належиться одне з перших місць.

Загальні Збори Відділу запляновано на неділю, 27-го лютого, на 3-тю год. по пол. в Українському Домі „Дніпро". Слід пам'ятати, що право голосу прислуговує всім платникам Національного Датку, в тому числі й представникам організацій, товариств і установ, які входять у систему УККА. Очевидно, організації, товариства, установи, а також і їх представники, особисто мусять бути платниками Національного Датку.

Діюча Екзекутива заплянувала вже деякі імпрези на наступний діловий рік, а саме: свято на честь Тараса Шевченка, яке повинно відбутися 27-го березня ц. р. в „Kleinhaus Music Hall".

Програму Свята виповнять: солістка Київської Опери — Ганна Колесник і місцевий хор „Бурлаки". Дальше: Українсько-Американський День, запляновaний на серпень 1977 р. Наступні, вже 60-ті, роковини Державности України будуть відмічені в неділю, 22-го січня 1978 року — в подібний спосіб, як це було в цьому році.

Мих. Лоза

МИКОЛА РУДЕНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

походу" вийшла в 1947 р. В наступні роки були видані збірки поезій „Незборимe плем'я" (1948), „Поезії" (1949), „Мужність", „Світла глибини" (1952), „Переклик друзів" (1954), „Поезії" (1956). В останнє десятиріччя М. Руденко виступав переважно в галузі прози. Видав роман „Вітер в обличчя" (1955) і „Остання шабля" (1959), а також збірку оповідань і нарисів „Біла акація" (1962).

В 1960-их роках помітний перелом у поглядах М. Руденка, зокрема у його статті „Поезія і полярність", яка була надрукована в київській „Літературній Україні" (30 січня 1962 р.). Згодом М. Руденко включився в рух оборони громадянських прав в Україні, став членом групи Міжнародної Амнестії в Москві, а 3-го липня 1975 р. написав обширний лист до Л. Брежнєва.

Опинившись поза партією і поза СПУ, М. Руденко був затриманий і на початку лютого 1976 р. посаджений на примусову психіятричну експертизу в Київській психоневрологічний шпиталь, де перебув два місяці. КГБ викликало багато разів його дружину та інших осіб, знайомих і сусідів письменника, вимагаючи у них підписання заяви, що М. Руденко ментально хворий. Згідно з одержаною вісткою, ні одна особа не підписала такої заяви, і експертиза мусіла ствердити, що письменник ментально здоровий.

Перебуваючи на психіятричній „експертизі", М. Руденко написав поему „Історія хвороби" (що денник кандидата в шизофреніки). Поема ця набула поширення в українському самвидаві. Вона є сповіддю людини, приреченої на найгірше і найбільш небезпечне покарання — ув'язнення і насильне „лікування" у психіятричній тюрмі. В поемі є такі рядки, адресовані тим, хто намагався зробити його божевільним:

І холодно в душі,
і хмарами відчаю
Заволокло мої старечі
дні,
Та гляну я на вас —
і раптом помічаю,
Добродії, ви ж
заздрите мені!

Нехай, по-вашому я
тільки божевільний
(Не володію відчуттям
доби!) —
Я вільний — чуєте?..
Я нині справді вільний,
А ви — раби.

Концерт Плішки — величезний успіх

(З нагоди його першого виступу 6-го лютого ц. р. в Тавн Голл)

Коли концерт, а ще до цього перший, випроданий до останнього місця, то це для бувальця концертів запорука, що імпреза не буде буденна. (Проте дехто купивши білет, не міг прибути на самий концерт з причини великого морозу). Нашвидкоруч ще переглядаємо програму виступу, що уложена дуже грамотно, навіть якби хтось закинув, що, мовляв, забагато оперових арій. Але ж Плішка покищо - тільки оперовий співак, бо ж концертову кар'єру він щойно починає. А що зробить він її, про це немає найменшого сумніву. Програма зложена з відомих речей, крім циклу американського композитора Найлса: „Чотири пісні гравця".

Щераз пригадаймо, що бас Павло Плішка, з третього покоління українського роду, є одним із найперших а я заявив би першим басом Метрополітан опери в Ню Йорку і саме тепер він доходить до вершин співацької кар'єри. Українське громадянство зацікавилось ним дещо запізно, тому він ще не зовсім зукраїнізований, тобто не має ще в своїм репертуарі українських пісень. Проте, є повна надія, що вони пізніше знайдуться у його репертуарі. На запити про своє походження, Плішка всюди недвозначно і рішуче заявляє, що він жадного іншого, а тільки українського роду (диви: „Опера Нюз" за січень 1977).

Плішка - це тридцяти п'ятилітній високий, потужний красивий чоловік зі синіми очима, з ясною, тепер модною бородою і вусами. Виходить він на сцену спокійно, самопевно та починає концерт старовинною італійською арією Д.Скарлятті: „Вже сонце" дуже переконливо. А вже друга пісня Монтеверді „Дайте мені померти" з піяніссімами і жалібним настроєм - це одна з найкраще відданих пісень імпрези. Перша група пісень закінчується славетною арією Моцарта зі „Сватьби Фігара", яку Плішка виконує — самозрозуміло — незрівняно.

У німецькій групі прекрасна пісня Шуберта „Прощання', що в ній особливо важливий акомпаньямент, не вийшла так, як могла б була вийти, через недолугий фортепіяновий супровід Армена Баяджяна. І це власне від першої до останньої точки концерту було деяким недомаганням не так співу, як виступу.

Голос Плішки це справжня нестрічна нині краса людського інструменту. Голос цей з природи подивугідно поставлений, проте великий талант співака й інтеліґенцію Плішки можна було ствердити щойно в одноразовій геніяльній пісні Шуберта: „Король вільх". Цю пісню дуже важно виконати бездоганно. Проте тут, навіть усупереч супроводові інструменту, де мінялись безпотрібно темпи, Плішка вийшов блискучим виконавцем і інтерпретатором. А вже в Шумановій „Першій зелені", проспіваній всій у вимріяному піяніссімо, наш співак виявився світової найпершої кляси мистцем.

В італійській оперовій літературі існує дві найкращі басові арії, обидві належать геніяльному Верді. Арії ці це з опери „Сицилійські вечірні", „О, ти Палермо" із „Дон Карлоса", „Вона не кохала мене". І обидві ці арії почули слухачі. В першій опері Плішка виступав торік із великим успіхом. Тож ясно, що арія з цієї опери мусіла вийти в нього гіпнотично-чарівною. Тут щераз варто повторити, що голос Плішки так чудово поставлений із природи, що всякі технічні голосові заковики як наприклад, високі чи низькі тони, скоровірка, фортіссімо, піяно, піяніссімо тощо, йому просто іграшка.

По перерві було саме оте темне місце для українських учасників концерту, а саме дещо з пісень Чайковського і Рахманінова. Однак для уродженця Америки вибір цих композиторів мав все таки певне своєрідне значення. Чайковський був українського походження, а Рахманінов ніколи не повернувся як інші до Совєтського Союзу і помер у ЗСА. Він навіть компонував дещо до Шевченка. Плішка вже в американськім інтерв'ю заявляв, що він по-московськи не знає, бо вдома говорив по-українськи. І це видно було пророчисто по його вимові. Однак за це ніхто з наших не гнівався на нього і серце в нікого ніраз не боліло. Та поминаючи дикцію, інтерпретація пісень була знаменита: значить він дуже добре знав про що він співає.

Цикл Найлса це пісні побудовані на фолкльорному ідіомі: легкі, вдячні. Власне в цих піснях самопевність та інтерпретація Плішки була на більш зрізничкована і суперлятивна. Мещо-воче в „Гравця наріканнях", була побіч Шуманової „Першої зелені" зенітом мистецтва співу цілого концерту. Згаданою вже геніяльною арією із „Дон Карлоса" (опера, що в ній Плішка виступатиме в наступному сезоні і в Мет і в Монтреалі, співаючи раз по-італійськи, раз по-французьки) був закінчений цей прекрасний концерт.

Були, само собою, і два чудові наддатки арія Лепорелло з „Дон Хуана" і бродвейне „Цей чарівний вечір", бо публіка не щадила ні долонь, ні голосів, щоб виявити своє дійсне одушевлення, цьому — дуже правдоподібно — вже нині найбільшому басові світу.

Теодор Терен-Юськів.

Український Літературно-Мистецький Клюб

186 2nd Avenue

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що цей же Клюб і 82-ий Від. Союзу Українок Америки тут, у п'ятницю, 25-го лютого ц. р., о год. 6:30 вечора у приміщенні Клюбу влаштовують вечір п. н. „Всього потрошку" — жива газетка Молодої Музи. Виконавцями редакційної колеґії будуть: Марта Зєлик, Людмила Канюґа, Оля Шевчук, Ірина Яремович та Роман Юзенів. У реклямі виступить Гануся Рогожа. Відтак відбудеться інтерв'ю з Христиною Падох. Дорадником буде редактор „Нашого Життя" — Уляна Любович.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

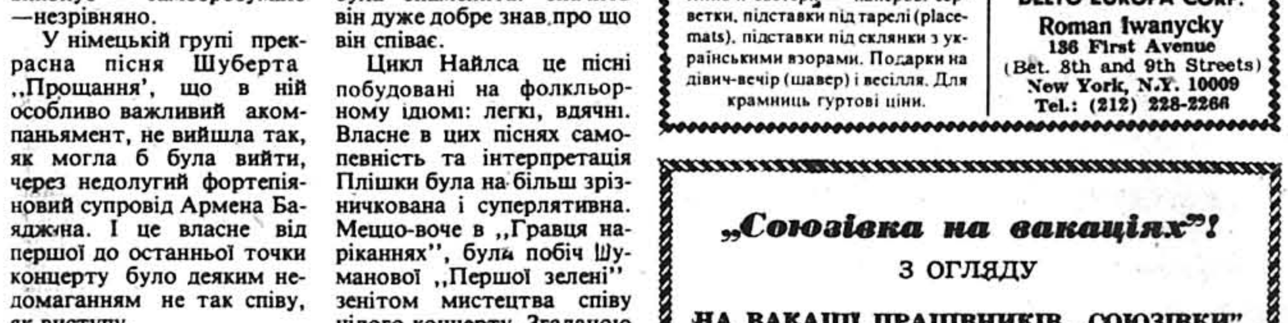
СУБОТА, 26-го ЛЮТОГО 1977 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори 397 Відд. о год. 3:30 по пол. в домі Т-ва Укр. Амер. Горожан при 847 Н. Френклін вул. Після Місячних зборів відбудуться Річні заг. збори з принятим статутом порядком нарад. Проситься чл. прибути та вирівняти чл. вкладки. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 25-го БЕРЕЗНЯ 1977 р.

МАЯМІ, Фло. Річні збори Т-ва ім. М. Лисенка 368 Відд. о год. 6:30 веч. в Укр. Гор. Клюбі при 3595 Норд Вест 35 вул. В програмі нарад: звіти за минулий рік, вибір нової Управи на 1977 р., обговорення програми діяльности та фінансових справ на будуче. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 7708. — Атака продовжується

Вперед!... Наша перемога запевнена!

Майоре!... Вони вдираються крізь бічні і задні мури.